

ΠΕΡΙΝΗΜΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

(ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΟΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΑΣ)

ΑΠΑΝΤΟΥΝ :

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ—Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ :

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ
ΜΑΡΚΟΣ ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ
ΑΔΚ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΑΣΤ. ΔΡΙΒΑΣ
MICHEL DE NICOLA-Y
ALBERT SAMAIN
ΜΑΡΙΚΑ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ
Γ. ΤΣΑΚΙΡΗΣ
ΤΑΚΗΣ ΤΣΙΑΚΟΣ
Ν. ΓΚΟΤΣΗΣ
ΜΙΧ. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗΣ
Κ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΗΝΑΣ ΔΗΜΑΚΗΣ
ΠΑΝ. ΓΙΑΝΝΟΥΔΑΚΗΣ
ΣΤΑΘΗΣ ΚΑΚΟΥΡΗΣ

«Κομματιαστά»
«Δυσάστιχο»
«Τρία κορίτσια σε μία μικρή πόλη»
«Έγώ και τὰ δέντρα»
«Δὲν εἶχα σκοτώσει τὸν ἔρωτα». Μετάφρ. Ἡλ. Γεράρδου
«Εἶναι ἀλόβραδα». Μετάφρ. Γιάν. Σφακιανάκη
«Ἀπόψε»
«Τοῦ λυτρωμοῦ ἡ φρίκη»
«Τὰ μάτια σου»
«Σὲ πρόσμενα»
«Ἀντιθέσεις»
«Δὸς μου νὰ πιῶ»
«Ἀγάπες σκόρπες»
«Ἀπόψε»
«Ultima Hora»

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ: Μ. Χαννούση—«Ἐξή νέα βιβλία»—Λ. Φαντάζη—Κούλη Ἀλέπη «Μήδεια»—Κ. Θρασιώτη «Ἐμεῖς δὲν θὰ βαδίσουμε»—Γ. Βογιατζή «Στιγμές». ΘΕΑΤΡΟ: Γ. Σιδέρη «Λοκαντιέρα»—«Ἄν τὸ μάθη ὁ ἄντρας μου».—ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ: Σπ. Παναγιωτόπουλου—ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ—ΜΟΥΣΙΚΗ: Κ. Θ. Καρωτάκη—ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ—ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ—ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΜΑΣ—ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ Περιοδικά—ΕΚΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Πίναξ τοῦ ζωγράφου Ν. Κοντόπουλου.

ΧΡΟΝΟΣ ΒΙ
ΦΛΕΒΑΡΗΣ

ΦΥΛΛΟ
ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΘΗΝΑΙ
1934

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

“ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ,,
ΜΗΝΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Τυπογραφεία: Τσαμαδού 44 Πειραιάς
ΤΗΛΕΦΩΝΟ 40.949
Γράμματα—Εμβάσματα
Ν. ΑΐΒΑΛΙΩΤΗΝ
Λεωχάρους 18—Πειραιά

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐξωτερικοῦ	χρόν. 1 1/2 δολ.
Ἐσωτερικοῦ	» 50 δραχ.
»	ἑξάμ. 30 »
Αἴγυπτος καὶ Κύπρος	8 Σελλίνια
Δωδεκάνησα	25 Λιρέτες

“ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ,,
(LE DEPART)
REVUE MENSUELLE LITTERAIRE

Lettres et Mandats Poste
N. AIVALIOTIS
Leocharous 18—Pirée
Imprimerie: Tsamadou 44

ABONNEMENTS

Etranger pour une année	1 1/2 doll.
Grèce	» 50 drach.
Egypte et Chypre	8 shillings
Rodi	25 lirectes

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 5

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΑΐΒΑΛΙΩΤΗΣ

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΑΣ

Τὸ «Ξεκίνημα» θέλοντας νὰ δώσῃ στοὺς συνδρομητὰς του ἓνα ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν ἐκδόσεών του, διαθέτει γι' αὐτοὺς τὰ λίγα ἐπιδομεύαντα βιβλία τοῦ κ. Λ. Φαντάζη «Ἀρχαῖες Παραγράφοι», μίαν εὐσεινήδητη μεταφραστικὴ ἐργασία ἀπ' τ' ἀρχαῖο. Ὅσοι ἀπ' τοὺς συνδρομητὰς μας ἐπιθυμοῦν νὰ πάρουν τὸ παραπάνω βιβλίον ἄς μᾶς ἀποστείλουν διδραχμὸν γραμματόσημο γιὰ τὰ ταχυδρομικά.

Ἀκόμη μποροῦν νὰ τὸ πάρουν καὶ οἱ ἀναγνώστες μας ἀποστέλλοντες τὸ δελτίον βιβλίου καὶ 5 δραχ. σὲ γραμματόσημα.

Οἱ ἀναγνώσται Ἀθηνῶν ἄς τὸ ζητήσουν ἀπὸ τὸ περίπτερον τοῦ κ. Ν. Σακελλαρίου ὁδὸς Σταδίου, ἔμπροσθεν Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, οἱ δὲ τοῦ Πειραιῶς ἀπὸ τὸ βιβλιοπωλεῖον Βαρβαρέσου ὁδὸς Σωκράτους 37.

Ὁ Ἄος τόμος τοῦ «Ξεκινήματος» τιμᾶται δραχ. 75.

Τὸ «ΞΕΚΙΝΗΜΑ» ἀναλαμβάνει ἐκδόσεις μὲ τοὺς πρὸ εὐνοϊκοὺς ὄρους καὶ τὴν καλύτερην τιμὴν.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Ἐπενθυμίζουμε καὶ πάλι στοὺς συνδρομητὰς μας, ὅτι ἡ συνδρομὴ τους ἔληξε μὲ τὸ 12ο φύλλον μας.

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν νὰ τὴν ἐμβάσουν τὸ ταχύτερον ἢ νὰ μᾶς ἐπιστρέψουν τὸ 14ο τεῦχος μας.

Δελτίον βιβλίου
“ΑΡΧΑΙΕΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ,,

ΑΠ' ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ ΜΟΥ

(ΚΟΜΜΑΤΙΑΣΤΑ)

I

Τρέμιες σκιές, φαντάσματα κ' εἶδωλα, πόσοι
Μετασχηματισμένοι αὐλοὶ τώρα
Κόσμοι, σ' ἔχουν, ζωὴ, περικυκλώσει
Στῆς τόσης γαληνιαῖς τὴν ἄγρια μπόρα...

II

Τὴ λύρα πού ἄλλοτες, ὦ Μοῦσα,
Στὰ χέρια μου σφιχτὰ κρατοῦσα,
Τώρα τὴ δέρνουνε οἱ ἀνέμοι
Καὶ κλαίει σπαραχτικὰ καὶ τρέμει...

III

Ἐνα φιλὶ στὸ στόμα σου, χαρὰ μου, συφορά μου,
Δαγκαματιά, ἢ ἀλημονιά τῆς ἔγνοιας ἀδερφή,
Μπουμπούκι νέο σ' ἄδρὸ κλαρί, ξερὸ ἓνα φύλλον χάμου,
Σὲ δυὸ χεϊλάκια κόκκινα καινούργια ἐπιγραφή...

III

Ἐνα κλωνὶ βασιλικό,
Δυὸ τρία δεντρολίβανα,
Τριγύρω λίγα φρύγανα,
Τὸ μαῦρο σου τὸ ριζικό...

Μ. ΜΑΔΑΚΑΣΗΣ

ΔΕΚΑΣΤΙΧΟ

Τέχνη! πού σὲ στολίζουν τὰ διαμάντια
τοῦ Λόγου. Τέχνη! ἀγνή σὰν τὴ Μιράντα,
σὰν τὴν Ἑλένη ὠραία, σὲ ποία κατάντια
στοὺς δρόμους, ὅσοι πόμπεψαν τὰ πάντα,
σὲ ρίξαν νὰ κάνεις προπαγάντα
γιὰ τὴν ντροπὴν τους. Καὶ μιλάς, παιδοῦλα,
μὴ φραγκολεβαντῖνα γλῶσσα, μούλα,
ζητώντας στὴν ἀσκήμια τὴν τροφή,
καὶ μ' ἄχαρους συντρόφους, ἱεροδοῦλα,
τοῦ κορμιοῦ τους ὑμνεῖς τὴ διαστροφή.

ΜΑΡΚΟΣ ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

ΑΛΚ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΡΙΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΠΟΛΗ

—Ο συμβολαιογράφος έχει τρεις κόρες—είπε ο φίλος ζωγράφος δι-
νοντάς μου το συστατικό του γράμμα. Πρώτη φορά πήγαίνα σ' εκείνη την
επαρχία. Θυμότανε τις δυό, τόσες δα κοπελούδες τότε· ήταν δέν ήταν ξξη
χρονῶ ἢ πρώτη καὶ τεσσάρων ἢ ἄλλη· τὸ στεγνὸ κορίτσι, μαρό. Τώρα
πάνε δεκαοχτῶ δλάκερα χρόνια· θάναί κι' οἱ τρεῖς γιὰ παντρεία.

—Σωστή σφηκοφωλιά, λοιπόν;

—Σὰν θέλει ὁ Θεός. Καὶ προῖκα γερὴ ἔχουνε, καὶ τοῦ λόγου σου ὦρα
νὰ βάλῃς μυαλό.

Μὰ ἐγὼ τέτοιες σκοτοῦρες δέν τις ἔχω στὸ νοῦ, μήτε ποτὲ πεθύμησα
νὰ πάρω γυναῖκα ἀπ' τὴν ἐπαρχία. Ἐβγαλτες κοπέλλες μ' ἕνα σωρὸ φού-
μαρα στὸ κεφάλι γιὰ τὴν ζωὴ τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν μεγάλων πόλεων,
μὲ μιὰ κομικὴ ἀντίληψη γιὰ τὸν κόσμον, βγαλμένη ἀπὸ τις παλιοφυλλά-
δες, ἀπ' τὰ γαλλικὰ μυθιστορήματα, τὰ παρισινὰ φιγουρίνια, τις κινημα-
τογραφίες, κι' ἀπ' ὅλα τ' ἀπορρίματα τῆς βιομηχανίας τοῦ σομοπισμοῦ
ποὺ μαζώνονται σὰν κοράκια στὸν γαλήνιο οὐρανὸ τῶν μικρῶν χαμένων
κομποπόλεων γιὰ νὰ θρεφτοῦν μὲ ψόφια ὄνειρα. Κι' ἐχτὸς ἀπ' αὐτὰ ἀφη-
να τὴ Λουλοῦ γιὰ δεκαπέντε μόνο μέρες: κανένα περιθώριον· ἀπ' τις πέντε
Αὐγούστου ὡς τις δεκαεννέα: ἀνήμερα σὲς εἴκοσι θὰ μὲ περίμενε νὰ φύ-
γουμε γιὰ τὸ Λουτράκι: ἐξηγημένα πράγματα.

—Κι' ἂν δὲν βρῶ τὸν ἀνθρώπο μου;

—Μὴ σ.... καὶ τὸν βοῆς.

—Νὸ πάνε χαμένα τὰ ἔξοδα;

—Ἄς κανόνιζες τὴ δουλειά σου ἀπὸ πρῖν.

—Σὲ τέτοια ζητήματα δὲν χωροῦν συνεννοήσεις μ' ἐπιστολές. Πρέπει
νὰ πετύχῃς τὴν εὐκαιρία δίχως νὰ σὲ πάρουν μυρουδιά.

—Δὲν ξέρω.... δὲν μὲ νοιάζει.

Ἄξιαγάπητος τύραννος.

Ὁ συμβολαιογράφος ἦταν ὅπως τὸν εἶχα φανταστῆ. Ἕνας ἀγαθὸς
τύπος στὰ ἐξηνταπέντε, λαχὺς, ὄλο κινήσεις, ἀνέκδοτα καὶ χωρατὰ.

—Μὰ μπράβο, μπράβο, μπράβο... Συνδέομαι πολὺ μὲ τὸν Τ. (τὸν φί-
λο μου). Ἦταν ἀνθυπολοχαγὸς στὸν λόχο μου τὸ δώδεκα. Χτυπήθηκε
στὸ Κιλκίς... Πας ὀλίγο νὰ χάσῃ τὸ δεξί του, ζωγράφος ἀνθρώπος!...
Εἶστε γιὸς τοῦ Χ; Γνώρισα τὸν πατέρα σας. Naί, ναί, τὸν θυμάμαι κα-
λά: πέθανε πολὺ νέος...

Μοῦ λέει πὼς ὁ μακαρίτης ἦταν μυαλωμένος: ἀγόραζε ἕνα σωρὸ οἰ-
κόπεδα γύρω στὴν Ὀμόνοια, στὴν λεωφόρο Κηφισσίας, χωράφια τότε.
Γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ πούλησε τὰ κτήματά του στὴν Ἡλεία, μὰ δὲν βγήκε
γελασμένος. Ἄφησε μεγάλη περιουσία.

—Καὶ σεις τί κάνετε; Σπουδάσατε στὴν Εὐρώπη, βέβαια;

—Naί, ἔζησα πολλὰ χρόνια στὸ Παρίσι.

—Νομικός, δικηγόρος;

—Φυσικά... Μὰ δὲν ἔξασκῶ...

—Βέβαια... βέβαια... ὦραϊα, ὦραϊα... (χτυπάει τὰ δάχτυλά του στὸ
γραφεῖο, συνοδεύει τὸν κρότο μὲ τὴ φωνή) ταρατατά, ταρατατά...

Ἐπειτα χάνεται σὲ μιὰ πολὺ μεροδεμένη ἱστορία.

Τὸν προσέχω στὴν ἀοχὴ. Πρόκειται γιὰ μιὰ κληρονομία: τόσα στρέμ-
ματα γῆς, τόσα μετρητά. Ὀλότελα περίεργη ὑπόθεση. Μὰ εἶναι ἀδύνατον
ν' ἀκολουθήσῃς τὸ νῆμα τῆς καθὼς τυλίγεται γρήγορα - γρήγορα, γίνεται
κουβάρι καὶ χάνεται, χάνεται δλοένα.

Ἄπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο φαίνεται ὁ κῆπος. Πρὸς τὰ ἔδω εἶναι σκιε-
ρός, πὸ πέρα λούζεται στὸν ἥλιο. Ἄπειρες, ἐξαισίες τριανταφυλλίες.
Διακρίνω μερικὰ φραγκολούλουδα. Ὁμορφα δέντρα μὲ ζωηρὸ — ἄσπτα
πράσινο — φύλλωμα. Τὸ σπίτι τοῦ συμβολαιογράφου εἶναι σωστὴ ἔπαυ-
λη. Ἐδῶ στὸν κάτω ὄροφο βρισκεται τὸ γραφεῖο του· πάνω ἡ κατοικία.
Περιβάλλον ἀρχοντικό...

Ξεχάστηκα πολλὴν ὦρα. Κάποτε αὐτὸς σωπαίνει καὶ μὲ κυττάει κλί-
νοντας ἀπ' τὴ μιὰ πλευρὰ τὸ κεφάλι. Λέει βιαστικά:

—Λοιπόν, θὰ φάτε μαζί μας τὸ μεσημέρι.

—Σὰς παρακαλῶ...

—Δὲν χωροῦν δικαιολογίες! Δὲν ἔχετε κανέναν ἐδῶ. Θὰ γνωρίσετε καὶ
τὴν γυναῖκα μου. Θυμᾶται τὸν πατέρα σας. Naί, ναί... Εἶμαι βέβαιος γι'
αὐτό.

* *

Τὸν θυμότανε.

—Ἦταν δημοσιογράφος;

—Ὁχι. Ἐγραφε ὅμως πότε πότε θεατρικὲς κριτικὲς.

—Μάλιστα, μάλιστα... Γιὰ τὴν Παρασκευοπούλου...

Δὲν συνεχίζει. Εἶναι σὰν νάπε κάτι ποὺ δὲν ἔπρεπε ν' ἀκουστῆ ἀπ' τὰ
τρία κορίτσια τῆς ποὺ παρακολουθοῦν τὴ συζήτηση. Ἀδύνατον νὰ συγ-
κρατήσω ἀμέσως τὰ δνόματά τους. Ποιὰ εἶναι ἡ Θάλεια, ποιὰ ἡ Ἑλλη,
ποιὰ ἡ Ἀνθή; Ἑλλη, νομίζω λένε τὴν μικρότερη. Μοιάζει πολὺ τοῦ πα-
τέρα τῆς. Μελαχροινή· μαῦρα μάτια περίεργα ποὺ μισοκλείνει συνοφρο-
μένη τάχα. Φαίνεται πὼς δεσπόζει ἐδῶ μέσα. Ψηλὸ ἀνάστημα, ἀτίθασσα
μαλλιά, ὕφος αὐστηρὸ, κάπως ἄγριο. Μιλᾷ περισσότερο ἀπ' τις ἄλλες.
Ἡ μεγαλύτερη μάλιστα, δὲν ἀνοίγει στόμα. Χαμογελάει ποῦ καὶ ποῦ δι-
χως αἰτία: ἀρκεῖ νὰ τὴν κυττάξῃς.

—Ἀξιοθαύμαστος ἀνθρώπος—λέει ὁ συμβολαιογράφος γιὰ τὸν πατέ-
ρα—πέρασαν τριάντονα τόσα χρόνια ποὺ πέθανε.

—Σύγναξε στὸ Αἶξ...—προσθέτει ἡ κυρία. Ἐκεῖ τὸν γνώρισα. Εἶχαμε
πάει οικογενειακῶς.

Ἡ μεγαλύτερη γελᾷ κάπως δυνατὰ. Ἡ μικρότερη σηκώνεται σὰν
νευριασμένη καὶ κλησιάζει στὸ παράθυρο.

Μὰ βέβαια... Στὸ Αἶξ... πήγαίνα τότε τόσος κόσμος...

Πὼς συμβαίνουν ὅμως μερικὰ πράγματα. Ποτὲ δὲ θὰ φανταζόμουν
νὰ συναντήσω ἐδῶ, σὲ μιὰ ἀσήμαντὴ πόλῃ, χωρὶὸ σχεδὸν χωμένο στὰ

βουνά, τέτοιες αναμνήσεις... Κι' έχει αρκετό ενδιαφέρον το πώς γνωρίστηκε στα νεύατά της ή καλή κυρία, μ' έναν αρχοντάνθρωπο, σὲ ξένη λουτρόπολη... Πόσοι άραγε σὲ λίγα χρόνια, θὰ θυμούνται ξμένα; Πόσοι και ποῦ ;...

Σάν περάσαμε ἀπ' τὴν τραπεζαρία στὸ σαλόνι, ἡ μεσαία κάθησε στὸ πιάνο. Παίζει πολὺ μερδεμένα, ἄσκημα. Mendelssohn φυσικά. Ἄν ἤξερε κι' ἡ τρίτη νὰ βάζη τὰ δάχτυλα στὰ πληκτρα, θὰ μᾶς ξάρναζε ἀσφαλῶς μὲ καμμιὰ ροῦμπα. Ἀπὸ τὴν μεγαλύτερη δὲν θὰ περιμένα παρὰ τὸ Lago di Como ἢ τὴν Serenata τοῦ Toselli.

—Ἡ Ἑλλη ζωγραφίζει—λέει ἡ μητέρα δείχνοντας στὸν τοῖχο κάτι καθράκια μὲ τοπεῖα. Ἐχει ταλέντο.

Σηκώνουμαι μὲ περιέργεια.

—Εἶναι θαυμάσια.

—Δὲν εἶναι καθόλου θαυμάσια—φωνάζει ἀπ' τὴ θέση της ἡ μικρή. Εἶναι κακοφτιαγμένα κι' ἐντελῶς ἄτεχνα, ἐντελῶς.

—Καὶ κείνα ἀπέναντι—ἐπιμένει ἡ μητέρα της.

—Ὁραῖα, ὄραῖα... Μόνη σας μάθατε;

—Ἐχουμε κι' ἐδῶ ζωγράφους—ἀπαντᾷ ἡ Ἑλλη κοκκινίζοντας. Εἶναι ὁ Ρ... , ἕνας νέος (αὐτὸ τὸ λέει τόσο χαμηλόφωνα ποῦ ἀπορῶ πῶς ἄκουσα) πολὺ γνωστός... Θὰ ξέρετε τ' ὄνομά του... Ἐχει ἐκθέσει και στὴν Ἀθήνα.

—Ὅχι, δὲν ἄκουσα ποτὲ τ' ὄνομά του.

—Βέβαια, ὁ Ρ... εἶναι πολὺ γνωστός... Μπράβο! Ἄπ' τὸ φυσικό; (Ἄσκολη ἐρώτηση. Οἱ ζωγραφιὲς δὲν ἔχουν τίποτε ἀπ' τὴν γαλάζια διάφανη ἀπλότητα τοῦ τόπου. Βαρειὰ γκριζὰ χρώματα. Οὐρανοὶ μαῦροι. Δέντρα ἀπίθανα, σὰν κυπαρίσσια. Μιὰ ἀτιμόσφαιρα κακὴ, πνιγρὴ).

—Ὅχι, ἀντίγραφα.

—Πολὺ πετυχημένα.

Νοιώθω πῶς θυμώνει. Δὲν ἐπιμένω περισσότερο. Ἄλλωστε ἔρχεται κι' ἡ σειρὰ γιὰ τὶς φιλοφρονήσεις στὴν ἄλλη ποῦ κατασκοτώθηκε ἡ καὶ μὲν στὸ πιάνο.

—Ἐχετε μεγάλη κλίση...

Κι' ἡ μεγαλύτερη, ἀλήθεια, τί εἶδους ταλέντο νᾶχη;

* * *

Σέ λίγες μέρες ξμαθα κι' αὐτό. Οἱ σχέσεις μου μὲ τὸν συμβολαιογράφο γίνανε στὸ μεταξὺ φιλικώτατες· ἐνδιαφερόταν μάλιστα και γιὰ τὴν ὑπόθεσή μου. Δὲν τοῦπα βέβαια πῶς ἤρθα ἀποκλειστικά μ' αὐτὸ τὸν σκοπό. Βοήθα κάποια ἄλλη δικαιολογία: τὴν συγγραφὴ τάχα ἑνὸς βιβλίου, ποῦ μὲ ἀπασχολοῦσε μῆνες. Ὅχι νομικό... ὄχι: ἕνα βιβλίό ἔτσι... Ἐπρεπε νὰ δῶ ἀπὸ κοντὰ τὸν τόπο... Πῶς μοῦοιθε αὐτὴ ἡ ἰδέα!...

Λοιπὸν ἡ μεγαλύτερη λέγεται Ἀνθή.

Ἐνα βοᾶδν βροθῆκαμε οἰκογενειακῶς στὸν κῆπο μὲ τὰ τριαντάφυλλα. Ἐγὼ κι' αὐτὴ κάπως ἀπόμερα. Λέγαμε σορὸ ἀσημαντες κουβέντες. Κάποια στιγμή ὄμως—δίχως αἰτία—μὲ ρωτᾷει:

—Γράφετε;

—Πῶς εἶπατε ;... Ναί... Ὅχι σπουδαῖα πράγματα.

—Φιλολογία;

—(Δὲν ξέρω ἀλήθεια τί γράφω) Ναί... —Μὲ βοηθαίει:

—Δημοσιεύετε μὲ ψευδώνυμο, ἴσως;

—Φυσικά, μὲ ψευδώνυμο.

—Παρακολουθῶ τὴν λογοτεχνία μας. Μᾶς ἔρχεται τακτικά ἡ «Νέα Ἐστία». Γνωρίζω τὸ περιοδικό.

—Μήπως γράφετε και σεῖς;

Διαμαρτύρεται ζωηρά.

—Ὅχι... ὄχι...

Εἶναι τόσο σκοτεινὰ ἐδῶ ποῦ καθήσαμε, στὴν ἄκρη ἑνὸς ξύλινου μπάγκου, κάτω ἀπὸ δυὸ δέντρα. Ἀλλὰ τὰ μάτια της γυαλίζουνε τούτη τὴ στιγμή, ἔχουν μὴν ἔκφραση ἀλλοιώτικη. Πῶς τὴν ἔκουβε ὡς τώρα; Οἱ ἄλλοι, ὁ συμβολαιογράφος, ἡ γυναῖκα του κι' ἡ Θάλεια δὲν ἄκουσαν τίποτε ἀπ' ὅσα εἶπαμε. Λεῖπει ἡ Ἑλλη. Τριγυρίζει μόνη της στὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Ὅστε ἡ Ἀνθὴ ἀσχολεῖται μὲ τὴν ποίηση. Θὰ φτιάξη και τραγούδια.. Ἐπειτα ἀπὸ λίγο, ἀνήσυχη, σὰν νᾶθελε νὰ τὰ πῆ ὅλα τώρα, μ' αὐτὴν τὴν ἀνέλπιστη εὐκαιρία ποῦ τὴς δόθηκε νὰ γνωρίση ἕναν ἄνθρωπο, ἕναν ἀληθινὸ ἄνθρωπο τῶν γραμμάτων.

—Γνωρίσατε τὸν Καρυωτάκη;—ρωτᾷει.

(Ποιὸς εἶναι τοῦτος πάλι;)

—Βέβαια τὸν γνωρίζω... Ὅλοι τὸν γνωρίζουνε.

—Ὅταν σκοτώθηκε...—σπαταίνει.

Περιεργη, φανταστικὴ κοπέλλα! Τί κόσμους ἀπίθανους κλείνει μέσα της... Πῶς βλέπει τὰ πράγματα και τὰ πρόσωπα ποῦ βρίσκονται σιμὰ της. Ποιὸς ξέρει τί μαγικὲς διακοσιήσεις μάζεψε στὸ νοῦ γιὰ νὰ δώση σ' ὅλα γύρω, μιὰ ξεχωριστὴ δικιά της ὁμορφιά. Θέλω δὲν θέλω γίνουμαι κι' ἐγὼ ποιητὴς κοντὰ της. Ναί, γι' αὐτὴν πλέκω στίχους, τοὺς πῶ ἐξαίσιους και γλυκεῖς στίχους. Μοῦ λείπουνε μονάχα οἱ λέξεις, οἱ ἀφθαγτες κι' ὑπέροχες ἐκεῖνες λέξεις ποῦ βρίσκονται σ' ὀρισμένες μόνον στιγμές. Συνερίζω.

—Γνώρισα και πολλοὺς ἄλλους στὸ Παρίσι. (Προσπαθῶ νὰ θυμηθῶ ὀνόματα).

Ἐκεῖ λογιῶς ἄνθρωποι εἶναι ποιητές, καλλιτέχνες, ζωγράφοι. Ἐρχονται ἀπὸ κάθε γωνιὰ τῆς γῆς. Ποιὸς λίγο ποιὸς πολὺ, ἀλλόκοτοι, μὲ παράξενες περιβολές, μάτια ποῦ κυτᾶνε δίχως νὰ βλέπουν· ἐκκεντρικοὶ κυνηγοὶ τῆς δόξας.

—Στὴν Ἀθήνα θὰ τοὺς ξέρετε ὅλους.

—Ὁ! Στὴν Ἀθήνα...—Ἐξαφνα βρίσκω τὶς λέξεις. Εἶναι ἕνας χείμαρρος μὲ χουσα νερὰ ὅπου πέσανε φουχτες-φουχτες τ' ἀστέρια κι' ἀστράφταν σὰν διαμάντια. Πῶς ἀλλάζει κανεὶς μὲ τὸ περιβάλλον. Αἰσθάνουμαι δὲ βουνὰ στὸ βάθος: βουνὰ παντοῦ. Ὅλα μεταμορφώνονται στὴν ἴσχυη Αὐγουστιάτικη τούτη βραδειά. Πῶς δὲν τὸ νοῦοσες Ἀνθὴ; Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἥρωας τῆς φαντασίας σου...Φαίνεται πῶς ξεχάστηκα μιλιώντας. Δὲν πρό-

σεξα πότε ἦρθε καὶ κάθησε ἡ Ἑλλη κοντὰ στὴν ἀδελφή της.

—Τί χαριτωμένα πού τὰ λέτε—διακόπτει κάποια στιγμή.

—Μπά; Ἔσεῖς εἶστε;

—Ἐγώ—ἀπαντᾷ γελώντας· ἔπειτα φωνάζει—Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

Ἔλα, Θάλεια, ἔλα λοιπόν! Ἐχει τόση κακία μέσα του, τοῦτο τὸ πλάσμα!

γὰ τὰ κάδρα μου εἶναι κοινές κολακίες. Ὅτι σᾶς εἶπα γὰ τὸν Ρ., ψέμμα. Εἶναι ἕνας γεροδάσκαλος στὸ γυμνάσιο. Ἐνας ἀποτυχημένος δίχως καμμιά ἀξία πού σέρνεται δῶθε κείθε στὰ πλούσια σπίτια γὰ νὰ πετύχει τίποτε παραδόσεις.

—Σᾶς πιστεύω.

—Μὰ δὲ ζητῶ νὰ μὲ πιστέψετε. Ἴσως νὰ λέω καὶ πάλι ψέμματα.

—Ὅποσδήποτε σᾶς πιστεύω. Βλέπετε πὼς εἶμαι κυνικός;

—Κυνικός; δὲν ξέρω τὴν λέξη.

Δὲν τὴν ξέρει. Ἀλλὰ εἶναι παράδοξο πὼς τόσα ἄλλα πράγματα ἀπήχησαν στὴ σκέψη της ἐδῶ πάνω.

—Ἐπαναστάτης;

Θαυμάσιος ρόλος κι' αὐτός. Καὶ στὸ βάθος ἔχει ἀπόλυτα δίκιο... Λοιπὸν κι' ἐγὼ ἀσχολοῦμαι μὲ τέτοια ζητήματα· κι' ἐγὼ δνειροῦμαι ἀνατροπές, μιὰ καινούργια ζωὴ, ἀλλοιώτικη δικαιοσύνη. Ἐναν κόσμο ἐλευθερωμένο ἀπ' τὰ φαρμακερὰ ἀπομεινάρια ἐνὸς ἀπίθανου πολιτισμοῦ, ἀπ' τὰ συντοίμια μιᾶς κατεστραμμένης διανοητικότητας. Γίνομαι ἱππότης σιδηροστολισμένος, ἔτοιμος στὸ κονταροχτύπημα μὲ ὅλους τοὺς ἀνεμόμυλους τῆς μοχθηρίας, τοῦ ὑποκριτικοῦ ἐγωῖσμοῦ τῶν ἄλλων.

—Μὲ πιστεύετε;—ρωτᾷ.

—Ὅχι, δὲν σᾶς πιστεύω.

Κι' ὅμως, θὰ μπορούσα νὰ σᾶς δώσω τὰ πιὸ φοβερὰ πειστήρια. Νὰ σᾶς φανερώσω τὸν ἀληθινὸ σκοπὸ πού μ' ἐκάλεσε ἐδῶ, στὴν περιφέρειά σας. Κλονίζεται.

—Εἶστε τόσο πλούσιος!...

—Καὶ σεῖς μήπως;

Γελάμε σὰν παιδιὰ. Τί περίεργη συζήτηση, τέτοια ὥρα, σ' ἕναν τόσο ὁμορφο κῆπο... Εἶναι ἀργά. Ὁ πατέρας της ἔρχεται πρὸς τὰ ἐδῶ... Ἀλήθεια, εἶναι πολὺ ἀργά...

**

Οἱ μέρες εἶχαν περάσει κι' ἐτοιμαζόμουν σὲ δυὸ τρεῖς νὰ γυρίσω στὴν Ἀθήνα. Ἀπ' τὴ Λουλοῦ εἶχα λάβει ὡς τώρα πέντε ἀτέλειωτα γράμματα, σὲ χαρτί λιλά, χοντρὸ, φορολογημένα γὰ λιπὸ γραμματόσημο. Τῆς ἀπαντοῦσα μὲ ἐκλεκτὰ δελτάρια—ἕνα κάθε μέρα—ἐξαντλώντας ἔτσι τὰ τοπεῖα καὶ τ' ἀξιοθέατα τοῦ τόπου. Δὲν ἔμειναν γὰ νὰ συνεχίσω παρὰ λουλούδια κι' ἄλλες συνηθισμένες παραστάσεις.

Τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς παραμονῆς μου, ἦρθε πρῶτ' στὸ ξενοδοχεῖο ὁ φίλος συμβολαιογράφος γὰ νὰ συναντήσουμε τέλος πάντων τὸν ἀνθρωπο πού μ' ἐνδιέφερε. Εἶχα ἀφήσει νὰ περάσει τόσος καιρὸς, ἀπὸ σκοποῦ. Ἐρχετο νὰ γίνω γνωστός στὴν πόλη. Χρειαζέται διπλωματία σ' αὐτὲς τὶς ὑποθέσεις.

—Θὰ τὸν βροῦμε στὸ τάδε καφενεῖο—μοῦπε ὁ καλὸς φίλος.

—Σᾶς βάζω σὲ κόπο.

—Ἀστεῖα πράγματα. Θὰ κάνουμε ἕνα γύρο.

—Εἶμαι ἀδιάκριτος ὡς πού δὲν πέρνει.

—Μεγάλος λόγος! Μακάρι... μακάρι...

Τί 'θελε νά πῆ μ' αὐτὴ τῆ λέξη;

Στὸν δρόμο ποὺ πηγαίναμε δὲν ἔξεω γιατί με ξάφνιασε ἡ ἐντύπωση πὼς ὁ γέρος σκεπτότανε τὴ Θάλαια. Εἶναι περίεργο πὼς φουντόνουν πό-τε-πότε ἐντελῶς ἀδικαιολόγητα κάτι τέτοιες τηλεπαθητικὲς διαισθήσεις. Τὴν σκέπτομαι κι' ἐγώ. Ἡ Θάλαια, εἶναι πραγματικὰ πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ τίς ἄλλες. Ἐνας τύπος δίχως προσποίηση, ἐλαφρὰ μελαγχολικός. Τὸ πρόσωπό της δὲν ἔχει κρυφές ἀπόροπτες ὄψεις. Θὰ μπορούσε νάναί ἡ τέ-λεια ἔκφραση ἑνὸς ἰδανικοῦ, ἴσως καὶ δικοῦ μου. Φαντάζομαι μιὰ στιγμή νὰ βοισκώμεθα μονάχοι, ἡ Θάλαια κι' ἐγώ, πάνω στὰ βουνὰ τῆς Ἑλβετίας, στὶς μεγάλες λίμνες... Ἡ στὶς κοσμικὲς πόλεις τῆς δύσης. Μόνοι μας στὶς ταράτσες τῶν μεγάλων ξενοδοχείων. Νάναί ἡ θάλασσα αἴφνης ἀπέραντη κάτω, ἀπέναντί μας. Νύχτα, νὰ μαντεύουμε τὰ πλοῖα ἀπ' τὰ φῶτα... Ἐ-πειτα στοὺς ἀτέλειωτους καταλευκούς δρόμους μ' αὐτοκίνητο, πάντοτε μό-νοι, νὰ γλιστροῦμε μ' ἐξωφρενικὴ ταχύτητα, σὰν γυροῦντας νὰ φτάσουμε κάτι ποὺ αἰώνια θὰ φεύγει μπροστά μας. Ἡ πάλι σ' ἕνα χωριό, σ' ἕνα χαμένο χωριό, σχεδὸν ἀκατοίκητο, ὅπου θάμαστε ἀπίθανοι ξένοι, σὰν πρίγ-κηπες μιᾶς παραμυθῆνας χώρας... Σ' ἕνα χωριὸ μέσ' στὰ χιόνια, παγωμένο, ὅπου δὲν θ' ἀκούγεται κανένας ἀπόλυτα θόρυβος. Στὸ τζάκι μεγάλη ξύλα, τοποθετημένα με τάξη θὰ χάνονται στὴν ὁμορφὴ διαζόσμηση τῆς φλόγας. Καὶ κοντὰ στὸ τζάκι, ἐμεῖς... σταματημένοι πιά. Μιὰ εἰκόνα ποὺ δὲν κου-ράζει κι' ἂν τὴν βλέπεις πάντοτε ἴδια. Ποιὸς ξέρει ἂν ὁ γεροδάσκαλος ζωγράφος θάταν ποτὲ σὲ θέση νὰ τὴν ἐμπνευστῆ. Εἶμαι βέβαιος πὼς ἡ Θάλαια θὰ συμφωνοῦσε μαζί μου. Στιγμὲς-στιγμὲς ἔτυχε νὰ συναντηθοῦ-νε τὰ βλέμματά μας. Φαίνεται πὼς περιμένει κάτι. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴν ἔχει τίς ἴδιες τοῦτες σκέψεις μου...

Καὶ γιατί τάχα νὰ μὴν εἶμαι ὁ χουσωμένος πρίγκηπας ἐγώ, τῆς χώρας τοῦ ὄνειρου της; Ἀρκεῖ νὰ μιλήσουνε τὰ μάτια...

... Τὸ καφενεῖο ἔχει κάτι ἀστείους καθρέφτες με τεράστιες κορνίζες. Πρὸς τὸν τοῖχο εἶναι στενοὶ μακροὶ καναπέδες με βελούδο κόκκινο. Τὸ καλλίτερο κέντρο.

Ὁ ἄνθρωπός μου δείχνεται ἀμέσως συγκαταβατικός. Ἐφερα τὸ ζήτη-μα με τρόπο, τάχα στὴν τύχη.

—Ναί, ναί. Ἐγὼ κι' ἐγὼ μερικὰ παλιά, σπάνια. Ἐγραψα μάλιστα πρὸ μηνὸς στὴν Ἀθήνα. Μοῦ πανε νὰ τὰ στείλω.

—Τὰ στείλατε;—ρωτῶ με προσποιητὴ ἀδιαφορία.

—Ὅχι ἀκόμα.

—Εἶμαι περίεργος νὰ δῶ ἂν δὲ σὰς κάνει κόπο.

—Εὐχαρίστως. Γιατί δχι;

—Τὰ πουλάτε, βέβαια;

—Ἐ! ἀναλόγως.

Ἦξερε τὴν ἀξία τους. Ἡ δουλειὰ ἦταν δύσκολη.

—Εἶπατε πὼς εἶναι ὀχτὸ ἐνωμένα;

—Μάλιστα.

—Μονόλεπτα;

—Ναί, μονόλεπτα.

Θέλω νὰ κρύψω τὴν ἀνυπομονησία μου. Φίλε μου! Γι' αὐτὰ τὰ ὀχτὸ μονόλεπτα γραμματόσημα βοίσκομαι ἐδῶ. Διάβασα τὴν προσφορὰ σου. Ὅχτὸ μεγάλες κεφαλὲς τοῦ Ἐρμη: ἔκδοση Παρισίων 1861, ἡ πιὸ ἀπίθα-νη, ἡ πιὸ σπάνια περίπτωση.

Συμφωνοῦμε γιὰ τὴ νέα συνάντηση.

Τώρα καὶ τὰ κορίτσια μάθανε πὼς ἦρθα μόνο γι' αὐτὰ τὰ γραμμα-τόσημα. Βοίσκουν τὸ πράγμα κομικό.

Ἄλλὰ εἶναι τόσο νέα, τόσο νέα! Δὲν ἔχουν καμιὰ πείρα τῆς ζωῆς.

Πήγαίνα τὸ τελευταῖο ἀπόγιομα ν' ἀποχαιρετήσω τὴν εὐγενικὰ οἰκο-γένεια. Κάποια μελαγχολία μᾶς συντροφεύει πάντα σὲ τέτοιες περιστάσεις. Βάδιζα σιγὰ στὸν κήπο, ὅταν ἀκουσα τὴν Ἑλλη νὰ φωνιάζει, τάχα πὼς δὲν με εἶδε.

—Ὁ ἰδανικός μας τύπος!—καὶ σὰν ἤγῳ ἀπήντησε τῶν ἄλλων δυὸ τὸ γέλιο.

Τί δὲν κρύβεται πίσω ἀπ' τὴ φαντασία!..

Ἐμεῖς ἔχουμε ζήση, ἔχουμε πιῆ τὸ ποιῆρι ὡς τὸ βάθος, ὡς τὴν τε-λευταία σταγόνα καὶ κρατᾶμε τώρα στὸ χέρι τ' ὁμορφὸ κρύσταλλο γιὰ νὰ κλέβουμε μαρμαρυγὲς στὸν ἥλιο...

Χορεύονται ὅλες οἱ μορφὲς τοῦ Προτέα γιὰ νὰ ικανοποιηθῆ ἡ φαν-τασία τῶν ἄλλων. Αὐτοὶ βαδίζουνε με κλειστὰ μάτια ὡς ποὺ νὰ συναντή-σουν—σὰν σὲ καθρέφτη, τὸν ἴδιο ἑαυτό τους. Στὸ μεταξὺ συλλέγουν χιόνια γιὰ νάχουν κάποτε τὴν ἐντύπωση πὼς ἔζησαν...

Στὸ βάθος ἔχουν περισσότερη ἀξία τὰ ὀχτὸ τοῦτα γραμματόσημα ποὺ πέτυχα, ἀπ' ὅλα τὰ ὄνειρα τριῶν κοριτσιῶν μιᾶς μικρῆς πόλης. Ἄσχετο ἂν ὁ ὑποθετικὸς ἦρος τους, φεύγοντας κάποιο δειλινὸ με τὰ χροματιστὰ χασοτάκια, ἔσφονε πίσω του δεμένες τρεῖς ἀστεῖες χίμαιρες, πιὸ ἀστεῖες κι' ἀπ' αὐτὴν ποὺ ὁ ἴδιος κυνηγᾶει.

ΑΛΚ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΓΩ ΚΑΙ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ

Ὅ,τι ἔχω στὴν καρδιά μου τὸ ἀλλομονῶ καὶ πάω,— σμίγω με τὰ δέντρα τώρα καὶ ξεχνῶ τὸν ἑαυτό μου.

Οἱ χειμῶνες με τίς μπόρες δὲ με ρήμαξαν ἐμένα,— ζῶ σὲ κάτι πιὸ μεγάλο κι' ἀρμενίζω νὰ τὸ φτάσω.

Νά! ἡ θάλασσα ποὺ θέλω, τὸ νησί στὸ βάθος πέρα, ἔρημα—σὰν ἄγρια ζῶα— εἶν' τὰ βράχια ἐκεῖ πέρα.

Οἱ ἀγέρες ποὺ σφυρᾶνε δίπλα του περνᾶν αἰώνια, κλαῖνε γιὰ τοὺς ἔρμους ναῦτες ποὺ δὲ γύρισαν ἀκόμα.

Κάποια μέρα ἐγὼ θὰ φτάσω με τὸ πνεῦμα τὸ δικό μου— Σμίγω με τὰ δέντρα τώρα καὶ ξεχνῶ τὸν ἑαυτό μου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΔΡΙΒΑΣ

MICHÈLE DE NICOLA'Y

ΔΕΝ ΕΙΧΑ ΣΚΟΤΩΣΕΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Είναι πολὺς καιρὸς τώρα—ὁ χρόνος φαίνεται πάντα πολὺς σὲ μιὰ ζωὴ χωρὶς ἔρωτα—ποὺ ἔπαυσα νὰ νᾶμαι παιδί. Μὰ ἡ Ζοζέττα δὲν τὸ ἀντιλήφθηκε ἀκόμα κι' ἔξακολουθεῖ νὰ μὲ μεταχειρίζεται σὰν νᾶμουν ἕνα μαρό. Δὲν ξέρει κὰν ἡ ἀγαπημένη γοητριά, ἐκεῖνο ποὺ ἐγὼ ξέρω πολὺ καλά: ὅτι εἶμαι καμπούρα καὶ ὅτι τὸ μπράτσος ἐνδὸς ἀνδρὸς δὲν θάναί ποτὲ ἀρκετὰ μακρὸ, ἀρκετὰ μεγάλο, γιὰ νὰ μπορέση νὰ μ' ἀγκαλιάσῃ.

Ὡ! ἂν ὁ ἔρωτας μποροῦσε νὰ ἰκανοποιηθῆ μὲ τὰ μάτια, τὰ μάγουλα, τὸ στόμα, τὴν ὁμορφὴν ἐρωμένην ποὺ θᾶμουν! Μὰ δὲν φθάνουν μονάχα αὐτὰ καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ τοῦ προσφέρω τίποτα περισσότερο. Ἔτσι, ζῶ ἀπὸ συνήθεια, χωρὶς κανέναν πόθο, ἴσως—ἴσως μάλιστα μόνο γιὰ ν' ἀνταμείψω τὴν ἀφοσίωση τῆς Ζοζέττας.

* *

Σήμερα ξύπνησα ἀργά. Κοντεύουν οἱ ἔνδεκα. Ἔχω ἕνα ἀόριστο προ-
αίσθημα ὅτι κάτι τὸ ἔξαιρετικὸ θὰ συμβῆ. Τί ἄρα γε;

Δίπλα μου βρίσκεται τὸ πρωῖνὸ ταχυδρομεῖο... Ἡ τελευταία ἐπιστολὴ ποὺ ἀνοίγω εἶναι ἕνα ἀγγελτήριο. Ἐνας γάμος. Ποιὰ ἀπ' τὶς ἑξαδέλφες μου; Ποιὰ ἀπ' τὶς φίλες μου;

...Διαβάζω. Κι' ὀλομόναχη σ' αὐτὸ τὸ πρωῖνὸ, ὅμοιο μὲ ὅλα τὰ ἄλλα πρωῖνά, οὐρλιάζω ἀπὸ χαρὰ:

—Ἡ Ἐδιθ παντρεύεται, ἡ Ἐδιθ παντρεύεται...

Ἡ Ζοζέττα, ποὺ μπαίνει αὐτὴ τὴν ὥρα, παίρνει γορνιάζοντας τὸ ἀγγελτήριο καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ συλλαβίσῃ.

Κι' ἐγὼ ἀναλογίζομαι τὰ μακρινὰ ἐκεῖνα χρόνια μας, τὰ παιδιαστικά, ὅταν ἡ Ἐδιθ ἦταν ὅπως καὶ γὼ ἕνα μικρὸ κοριτσάκι, τόσο φρόνιμο. Καὶ ζούσαμε τὴν ζωὴν ποὺ ἐρχόταν σὲ μᾶς χαϊδεύοντας τὰ πρόσωπά μας σὰ μπάτης, καὶ τῆς εἶχαμε τόσην ἐμπιστοσύνη σ' αὐτὴν τὴν ἀγνωστη, ποὺ ὕφαινε ὀλοένα τὶς μέρες μας.

Καὶ ὅταν κατάλαβα ὅτι ἐγὼ ἔπρεπε νὰ παραιτηθῶ, ν' ἀποσυρθῶ καὶ νὰ κυττάζω μονάχα τοὺς ἄλλους νὰ ζοῦνε, ὅταν κατάλαβα ὅτι ὁ ἔρωτας γιὰ μένα ἦταν ἕνα φάντασμα, ἀγάπησα ἀκόμα περισσότερο τὴν Ἐδιθ, σὰ νὰ εἶχα ἐμπιστευθῆ σ' αὐτήν—ποὺ ἦταν τόσο γερὴ, τόσο ὁμορφὴ—γιὰ νὰ τὸ ὑπερασπίσῃ, τὸ μερίδιό τῆς εὐτυχίας μου.

Γιατί, πρέπει βέβαια νὰ ζῆ κανεὶς—δὲν εἶναι ἔτσι;—κι' αὐτὸ εἶναι δυνατὸ μονάχα ὅταν σκοτώσῃ τὰ φαντάσματα.

Ἡ Ζοζέττα διακόπτει τὶς ὄνειροπολήσεις μου.

—Ἦρθε καὶ μιὰ ἐπιστολὴ ἀπὸ τὴν Κυρία, λέει σοβαρά, σὰν ν' ἀπαγγέλλῃ μιὰ καταδίχη.

Ἡ μαμὰ ἔγραψε. Στὴν Ζοζέττα ὅπως συνήθως. Γιατί ἐμένα μὲ φοβᾶται λίγο. Ἡ μαμὰ εἶναι 35 χρονῶν μονάχα, εἶναι μικροκαμωμένη, ὁμορφὴ, γελαστή, χαριτωμένη. Δὲν παραδέχεται καμμιάν ἀντίρρηση. Κι'

ἀσφαλῶς ἡ μοῖρα θάταν ἀφηρημένη τὴν στιγμὴν ποὺ τῆς ἔστειλε ἕνα κοριτταὶ ἀνάπηρο.

Ἡ μαμὰ τὰ ἔχει κανονίσει ὅλα ζώντας μακρὰ ἀπὸ μένα, στὸ Παρίσι. Ἔτσι κατορθώσαμε νὰ μείνωμε ξένες ἢ μιὰ γιὰ τὴν ἄλλη χωρὶς νὰ ὑποφέρωμε καθόλου γι' αὐτό.

Ξέρω ἀπὸ πρὶν τὶς ἐπιστολὰς ποὺ στέλνει. Γι' αὐτὸ ἀποθῶ τὸ γράμμα ποὺ μοῦ δίνει ἡ Ζοζέττα.

—Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο. Εἶμαι βέβαιη ὅτι σὲ παρακαλεῖ νὰ φροντίσῃς τὸ «φτωχὸ μας παιδί».

—Ἀκριβῶς. Κι' ὕστερα γράφει ὅτι ἔχει ἀνάγκη ν' ἀναπαυθῆ κι' ἔρχεται σήμερα μὲ δυὸ καλεσμένους.

Ἀφίνω ἕνα στεναγμὸ. Ἡμουν τόσο ἡσυχῆ. Εἶχα προστά μου δλόκληρο τὸν Μάρτη. Θὰ μποροῦσα νὰ κἀθωμαι κάτω ἀπ' τὴν μηλιὰ ποὺ θ' ἀνθίσῃ, νὰ κλείνω τὰ μάτια καὶ νὰ φαντάζομαι τόσα ὠραῖα πράγματα... Στέλνω στὸ διάβολο τοὺς καλεσμένους καὶ τρέχω νὰ πάω τὸ μπάνιο μου.

* *

Μόλις προφθάνω νὰ κατεβῶ γιὰ νὰ δεχθῶ τὰ φιλιὰ τῆς μαμᾶς διακοπτόμενα ἀπὸ ἐπιφωνήματα:

—Τί καλά ποὺ φαίνεσαι! Δὲν πιστεύω νὰ σὲ κοιτάσωμε, αἱ;

Ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο βγαίνει ἕνας νέος, ψηλὸς καὶ ξανθὸς ποὺ μοῦ σφίγγει τὸ χέρι χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι μὲ βλέπει, ψιθυρίζει μερικὲς λέξεις καὶ τρέχει πίσω ἀπὸ τὴν μαμὰ, στὸ σπίτι.

«Καλὴ ὀρχή! σκέπτομαι. Ὁ ἄλλος τώρα!»

Ἀπέναντί μου, χωρὶς νὰ τὸν ἀκούσω νᾶρχεται, στέκεται ἕνας ἄντρας. Δὲν βλέπω στὴν ἀρχὴ παρὰ τὰ μάτια του μονάχα. Καὶ στέκομαι ζαλισμένη, κατάπληκτη, χωρὶς λέξη, μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό.

Ὁ ἀγνωστος μὲ κυττάζει μ' ἕνα χαμόγελο. Ἐνα χαμόγελο οὔτε κακὸ οὔτε εἰρωνικό, ἀλλὰ γεμάτο καλωσύνη. Μολαταῦτα φαίνεται ὅτι μόλις συγκρατεῖ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γελάσῃ.

Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ γεννήθηκα δὲν συνήνησα παρὰ βλέμματα οἴκτου ἢ στενοχωρίας. Τί συμβαίνει λοιπόν; Τὰ μάτια μου γεμίζουν δάκρυα καὶ τοῦ φωνάζω:

—Γιατί γελάτε, πέστε, γιατί;

—Εἶστε τόσο ἀστεία ντυμένη, δεσποινὶς Φρανσουά!

—Ἐγὼ;

Φορῶ συνηθισμένα παπούτσια, μιὰ ρόμπα ἀπὸ σέρζ μιλὲ καμωμένη ἀπὸ τὴ Ζοζέττα, καὶ μιὰ ἐσάρπα μάλλινη μὲ τὴν ὁποία τυλίγομαι.

—Καὶ πῶς θέλετε νὰ ντύνομαι, κύριε; Εἶμαι καμπούρα!

Φώναξα τὶς τελευταῖες λέξεις. Ἐκεῖνος γελᾷ.

—Τὸ βλέπω. Κι' ἔπειτα;

—Κι' ἔπειτα;... Ὡ!...

Καί, περιέργη μολαταῦτα, ρωτῶ:

—Μὰ πῶς θέλετε νὰ ντύνομαι;

—Ἐγὼ ἂν ἦμουν ἕνα κοριτταὶ ψηλὸ καὶ ὁμορφο σὰν καὶ σᾶς, κι' εἶχα

αὐτὰ τὰ θαυμάσια σγουρά μαλλιά καὶ τὸ ξεχάσιο χρώμα σας, θὰ φοροῦσα κατὰλευκα φορέματα ἀπὸ ὀργαντίνα, θαλασσιᾶς μεταξωτῆς τουαλέττες καὶ μιὰ πελώρια καπελί. Θὰ φοροῦσα ὀλομέταξες κάλτσες καὶ τὰ ἀκριβώ-
τρα παπούτσια.

—Καὶ ἡ καμπούρα μου;

—Δὲν μοῦ λέτε, δὲν σᾶς εἶναι ἀρκετὸ νὰ τὴν ἔχετε στὴ ράχη αὐτὴ τὴν καμπούρα; Βγάλτε τὴν, ἐπὶ τέλους, ἀπ' τὸ μυαλό σας. Ἄν σᾶς στε-
νοχωρῆ πολὺ αὐτοκτονήστε, ἀλλοιῶς πάρετε τὸ εἶδμμα τὸ πρᾶγμα.

Δὲν ξέρω τί νὰ πῶ. Κυττάζω τὸν καλεσμένο τῆς μαμᾶς. Δὲν εἶναι πολὺ ψηλός, μὰ ἔχει ἀριμονικώτατο παρᾶστημα. Θάνα ὡς σαράντα χρο-
νῶν. Τὰ μαλλιά του ἀρχίζουν ν' ἀσπρίζουν στοὺς κροτάφους κι' ἔχει ἕνα μουστάκι σὰν ἀμερικανὸς πρωταγωνιστὴς τοῦ κινηματογράφου.

Μὲ παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μὲ τορβᾶ στὸ σπίτι, ὅπου ἡ μαμὰ χορεύει σὰν τρελλὴ ἕνα ἀπὸ τὰ σκυλλάκια της, καὶ δὲν εἶμαι σὲ θέση ν' ἀρθρώ-
σω λέξη.

**

Μετὰ τὸ πρόγευμα, ὁ Ζὰν Κλώντ Σωφὲ—ξέρω τὸνομά του τώρα καὶ φαίνεται πὸς ὄλες οἱ γυναῖκες τὸ ξέρουν, γιατί εἶναι ὁ μεγαλειότερος οἰ-
κτις τοῦ Παρισιῶ—μὲ συνοδεύει στὸν κῆπο. Καθόμαστε ἀκριβῶς κάτω ἀπ' τὴν μεγάλη μηλιά. Μιλοῦμε γιὰ διάφορα πράγματα.

Ἔξαφνα μὲ κυττάζει στὰ μάτια.

—Ἐχετε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα Φρανσουᾶ; Ἀφήστε με νὰ κάνω ὅ,τι θέλω. Θὰ σᾶς ἀλλάξω ὀλωσδιόλου.

Πραγματικά, τὰ ἄλλαξε ὅλα...

Εἶναι ἀρκετὰ λοιπὸν μερικὰ κοινὰ γιὰ ν' ἀλλάξουν τὴ ζωὴ! Πρὶν ἀπὸ ἕνα μῆνα ἀκόμα, ἤμουν μιὰ θλιβερὴ καμπούρα ποὺ οἰκονομοῦσε τὴν πικρία τῆς ὑπάρξεώς της κοντὰ σὲ μιὰ γκουβερνάντα γουινίρα. Μὰ πόσο λάμπει ὁ ἥλιος, τώρα, καὶ πόσο χαρούμενα εἶν' ὅλα στὸν κῆπο!

Ἐχω φορέματα, ἐπινοφῶρια, ταγιέρ, γοῦνες, παπούτσια λεπτότερα ἀπὸ γίντια καὶ κάλτσες ὀλομέταξες. Οἱ ὄμοι μου κρύβονται σχεδὸν ἔντε-
λῶς ἀπὸ κάτι χαριτωμένες ἐσώρτες. Μὰ ἐκεῖνο ποὺ ἄλλαξε πραγματικὰ εἶναι ὁ ἐαυτός μου.

Θέλω νὰ τρέξω, νὰ χορέψω. Καὶ γιατί νὰ μὴ χορέψω;

Κι' οἱ ἀνθρώποι ἀποοῦν, ἀγανακτοῦν σχεδόν, ποὺ ἐνῶ εἶμαι καμπού-
ρα, μπορῶ νὰ γελῶ, νὰ χαμογελῶ, νὰ δέχομαι, νὰ βγαίνω ἔξω, νὰ παίζω τένις κι' ὅταν βρέξη νὰ μπαίνω στ' αὐτοκίνητό μου καὶ νὰ φεύγω, νὰ φεύγω, οὐρλιάζοντας ἕνα τραγοῦδι γεμάτο εὐτυχία.

Τί θαυμάσια ποὺ εἶναι ἡ ζωὴ!

Ἡ μαμὰ θὰ μὲ πάρη μαζί της στὸ Παρίσι. Δὲ φοβοῦμαι τώρα πιά τὸν κόσμο. Ἀπέκτησα μεγάλη ἀνεση ζώντας μὲ τὸν Ζὰν-Κλώντ καὶ χαί-
ρομαι ἀπὸ πρὶν ὅταν σκέπτομαι τὰ θεάτρα ποὺ δὲν εἶδα ποτέ, τὰ νιάν-
σιγγ τὰ γεμάτα κόσμο καὶ τὶς θαυμάσιες γιορτὲς τοῦ Παρισιῶ.

Φαντάζομαι ὅτι θὰ μὲ βροῦν ὁμορφὴ γιατί εἶμαι ὁμορφὴ. Ὅσον ἀ-

φορᾶ τὸ σῶμα μου, Θεέ μου! θὰ ποῦν ἴσως:

—Ἡ Φρανσουᾶζ Ραμπώ, εἶναι καμπούρα; Ἀλήθεια, δὲν τὸ εἶχα πα-
ρατηρήσει.

**

Ἡ μέρα τῆς ἀναχώρησής μας ἔφθασε. Πρὸτοῦ ἐτοιμάσω τὶς βαλίτσες μου πηγαίνω ν' ἀποχαιρετήσω ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ὑπῆρξαν τὸ μονοδικὸ κάδρο τῆς ζωῆς μου. Μὰ ἀπὸ πάντων τὴν μεγάλη μηλιά θέλω νὰ ξανα-
δῶ, γιατί μοῦ φαίνεται ὅτι γεννήθηκα ἐκεῖ, τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη ποὺ—δύο μῆνες μὲν μόλις πέρασαν—ὁ Ζὰν-Κλώντ μοῦ προανήγγειλλε ὅτι θὰ γίνω ὁμορφη. Τὸ γέρικο δέντρο εἶναι ἀνθισμένο. Πλησιάζω. Ἡ μαμὰ καὶ ὁ Ζὰν-Κλώντ εἶναι ἐκεῖ. Ἐκεῖνος στηρίζεται στὸν κορμὸ τοῦ δέντρου καὶ κρατεῖ τὴν μαμὰ σφιγμένη στὴν ἀγκαλιά του. Τὰ χεῖλη τους ἐνώνον-
ται. Δὲν μ' ἀκοῦν ποὺ πλησιάζω. Ἀφήνω μιὰ πονεμένη κραυγὴ...

—Ἄκου Φρανσουᾶζ, μοῦ λέγει ἡ μαμὰ ἀπότομα, δὲν εἶσαι πιά παιδί, ὁ Κλώντ κι' ἐγὼ ἀγαπιόμαστε καὶ θὰ παντρευτοῦμε.

—Εἶναι ἀλήθεια;

Ὁ Ζὰν-Κλώντ προσπαθεῖ νὰ χαμογελάσῃ:

—Αἰσθάνομαι ὅτι θὰ γίνω ἕνας πολὺ καλὸς πατέρας γιὰ σένα, Φραν-
σουᾶζ. Φοβοῦμαι μάλιστα πὸς θὰ σὲ παραχαϊδεύω.

Αὐτὸ ἦταν ὄλο. Γίνομαι κάτωχορη, ἐλαφρῶν καὶ ἀπαλὰ-ἀπαλὰ γλυστοῦ καὶ σοριάζομαι λιπόθυμη ἐπάνω στὴν πρασινάδα...

Τελείωσε. Ὅλα τελείωσαν. Βρίσκομαι στὸ κρεββάτι μου. Ὅλα μοῦ φαίνονται μακρυνά. Ἡ καρδιά, εἶναι σὰν μιὰ πληγὴ: πρέπει νὰ τὴν προστατεύη κανεὶς, νὰ τὴν περιποιῆται, νὰ τὴν κρύβῃ, κι' ἐγώ, ἡ ἀπερι-
σκεπη, τὴν ἀφήσα γυμνή, χωρὶς νὰ φοβηθῶ τίποτα.

Ὁνειρεύομαι πὸς εἶμαι ἐγώ, ἡ Φρανσουᾶζ, ποὺ βρίσκομαι στὴν ἀγ-
καλιά του, γέροντας κάτω ἀπ' τὸ φιλί του.

Μὰ πόσο θάμουν γελοία μὲ τὴν καμπούρα μου!

**

—Ζοζέττα, καλὴ μου Ζοζέττα, σοῦ χαρίζω ὄλες μου τὶς τουαλέττες. Εἶ-
ναι κοῖμα ποὺ εἶσαι τόσο παχειά, ἔ, τί λές; Πές τους νὰ φύγουν καὶ οἱ
δύο, γρηγορᾶ νὰ μὴν ἀνησυχίσουν γιὰ μένα... Εἶμαι λίγο ἄρρωστη μὰ
θὰ μοῦ περάσῃ. Ξέρεις δὲν πεθαίνει κανεὶς ἀπὸ λύπη... Πρέπει κανεὶς ν'
ἀναμιασᾶ τὴν λύπη τοῦ ἀρκετὰ ὥσπου νὰ παύσῃ πιά νᾶχη καμμὰ γεύση.
Κι' ὕστερα, ὕστερα, νοσταλγεῖ τὴν γεύση ποὺ εἶχε ἡ λύπη του. Δὲν πεθαίνει
κανεὶς ἀπὸ ἔρωτα, γιατί τὸν ἔρωτα πραγματικὰ συνάντησα... Τὸν ἔρωτα;
Τὸν εἶχα μολταταῦτα σκοτώσει... Ζοζέττα, δὲν τὸν εἶχα σκοτώσει ἔντελῶς.
Δὲν σκοτώνει κανεὶς τὰ φαντάσματα.

Μετάφραση: ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΓΕΡΑΡΔΟΥ

ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΒΡΑΔΑ...

Είναι απόβραδα που έχουν και τάνθια ψυχοδρα
 Που τον λαθρον άγέρα γεμίζει ο καυμός
 Που στα χείλη ανεβαίνει βαρύς στεναγμός
 Και σαν φλέβα φουσκώνει κι' ανάβει ο παλμός.
 Είναι απόβραδα που έχουν και τάνθια ψυχοδρα
 Τέτοια σούρουπα λιώνει και σβεϊ μιá πνοοδρα.
 Είναι αύγοδρες που μοιάζουν σαν ώριες νυφοδρες
 Που λιγώνει ή χαρά την ψυχή μυστικά
 Χίλια σήμαντρα γύρω άντηχάνε γλυκά
 Κι' είναι άγνες οί καρδιές ώσαν κρίνα λευκά.
 Είναι αύγοδρες που μοιάζουν σαν ώριες νυφοδρες
 Τέτοιες ώρες παιδιού νοιώθω έντός μου τρεμοδρες.
 Είναι μέρες θλιβές που ή ψυχή κουρασμένη
 Από γνώρα χιλιόχρονη πλήττει, ζητά
 Κι' είναι τότες οί θύμησες άστρα σβυτά
 Κι' ή ζωή θεατρίνος που γελάει φριχτά.
 Είναι μέρες θλιβές που ή ψυχή κουρασμένη
 Το ή χαμού της την ώρα γροικά να σημαίνη.
 Είναι νύχτες που βόσκει έντός μου ή άνια
 Που γυρνάει χλωμή μέσ' στα σκότη ή ψυχή
 Κι' άγροικάει στα χάη το ή νού ν' άντηχή
 Τών άβύσων το άσμα, το ή κόσμου ή άρχή.
 Είναι νύχτες που βόσκει έντός μου ή άνια,
 "Αχ, ποιá νύχτα θά σβύση ή φριχτή μου άγωνία...
 (του ALBERT SAMAIN) Μετάφρ. ΓΙΑΝΝΗ Γ. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

ΑΠΟΨΕ

"Απόψε, που σταμάτησεν ή σκέψη μου,
 κι' είν' ή νυχτιά σαν τάπειρο μεγάλη,
 ώ, απόψε λαχταρώ ξανά τα χάδια σου
 τα χείλη, την άβρη σου άγκάλη.
 Και θάθελα νάρχώσουν, σαν τον "Αδωνι,
 με το κεφάλι σου άνθοστολισμένο,
 με την καρδιά πλημμυρισμένην έρωτα,
 και τ' ώριο σου κορμί ξανανιωμένο.
 Πριν ροδοφέξουνε, νάρχώσουν τα χαράματα,
 πριν λυώσουν τα σκοτάδια, πριν άπλώσουν
 της μέρας τάσημένα αντιφεγγίσματα,
 πριν όλα τα τριαντάφυλλα φουντώσουν.
 "Ω, απόψε που σταμάτησεν ή σκέψη μου,
 κι' είν' ή νυχτιά σαν τάπειρο μεγάλη,
 ώ, απόψε πώς λαχτάρησα τα χάδια σου,
 τα χείλη, την άβρη σου άγκάλη.

ΜΑΡΙΚΑ Γ. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

ΝΕΟΙ ΠΕΖΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ ΛΥΤΡΩΜΟΥ Η ΦΡΙΚΗ

—Μά τεχνίτης είσαι σύ ε; Τεχνίτης; Κύττα χάλια! Πάρτα να μη στά
 χρωστάω.

"Απλωσε το χέρι του μ' άνοιγμένα τα δάχτυλα κι' έβριξε κάποιον που
 δέν έφταιγε... Δέν μίλησα μ'α το πρόσωπό μου είχε πάρει ένα κακομοι-
 ριασμένο και βλακώδικο ύφος.

—Καλά θά σε κανονίσω εγώ.

—Τί συμβαίνει καλέ; ρώτησε ή κόρη της σπιτονοικοκυρ'ας που ξεπε-
 τάχθηκε από την κουζίνα μόλις άκουσε τις φωνές.

"Ο βοηθός μου γύρισε άνόρεχτα προς το μέρος της και γι' άπάντηση
 έφερε το χέρι στο στόμα του. Ξαναγύρισε και άρχισε να διπλώνη το χαρ-
 τοφύλακα.

—Τό βράδυ να περάσης από το μαγαζί.

—Καλημέρα σας, δεσποινίς, χαμογέλασε.

* *

—"Αντε ρε Σταύρο! Τί γίνηκες; Πάει δέκα ή ώρα.

"Ανέβηκε κουρασμένα τις σκάλες κι' άκούμπησε τα δέματα στη γωνιά.
 Το σακάκι του έστάζε και ή τραγιάσκα του μουσκεμένη από τη βροχή
 το ή σκέπαζε το πρόσωπο.

—Με τα πόδια ήρθες;

Κούνησε το κεφάλι του και κάθησε στα σκαλοπάτια.

"Η βροχή δυνάμωνε. Τα τζάμια το ή φεγγίτη δάκρυζαν και στον ούρα-
 νό τα σύννεφα πλήθαιναν.

"Ενα δίφραγκο το ή ζήτησα και δέ μούδωσε.

"Εβγαλε την τραγιάσκα του, τη χτύπησε στο γόνατο και συνέχισε.

—"Ενα δίφραγκο! "Η φωνή του μαλάκωσε.

—Πέντε χιλιάδες το ή μ'ηνα άκους; Πέντε χιλιάδες έπαιρνα, ζούσα με
 τα καλλίτερα ιδανικά το ή κόσμου. Βρέθηκε και μιá κοπελλίτσα. "Ενα πλα-
 σματάκι σπουδαίο, θά παντρευόμαστε. "Αλλά να που με σταματήσανε.
 Δέν την πήρα. Την άγαπούσα. Καταλαβαίνεις; Την άγαπούσα. Γιατί να
 την κάνω δυστυχισμένη, σκέφτηκα. Σταμάτησε.

Και ή βροχή ξακολουθούσε αδιάφορη να μουσκεύη το ή λασπομένους
 δρόμους και τις στέγες που γεάλιζαν.

* *

—Στάσου! Μην ξεντύνεσαι. Βιάζεσαι;

—Τί λόγος; "Εδω δέν ήρθαμε για να κνιτάμε ο ένας τον άλλο... Κι'
 ύστερα αν κάνω γλήγορα μπορεϊ να βρω και κανέναν άκόμη.

Πετάξε το καπέλο της στη γωνιά κι' άρχισε να ξεκουμπώνη τη φανελ-
 λένα ζακέττα της.

Πάνω στο ντιβάνι λίγα τσαλακωμένα μαξιλάκια γιομάτα πιτσιλιές και
 δίπλα του ένα χαμηλό τραπέζάκι, φορτωμένο ένα τασάκι με στάχτες κι'

ἀποσίγαρα. Στὸν τοῖχο κατὰ μᾶκρος τοῦ ντιβανιοῦ, μιὰ πάντα ποῦ μισό-
κρυβε τὸ διακόπτη τοῦ ἠλεκτροικοῦ.

— Ἄντε λοιπόν. Πρωτῶρης εἶσαι;

— Ἄν δὲν εἶμαι πρωτῶρης ἀσφαλῶς θὰ εἶμαι κανένας παράξενος
πελάτης...

— Παράξενος πελάτης; Δηλαδή;

— Δηλαδή ξέρω πὸς πεινᾷς. Θὰ πᾶμε σὲ μιὰ ἐξοχή καὶ θὰ φᾶμε σὲ
κανένα ἀπόμερο μαγαζάκι. Ἐξω, κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα, ἓνα τραπεζάκι μὲ
λίγα καὶ καλὰ φαγιά. Λίγο κρασί καὶ μερικὸ φρούτο. Μοναχοὶ θὰ χαρο-
μαστε, τὴ φεγγαρίαση ὁμορφιά στὴ γαλήνη τῆς νύχτας. Καὶ σιγὰ-σιγὰ
θ' ἀνοίξουμε τὶς καρδιές μας... Θὰ ποῦμε τὰ μυστικά μας... Κι ἓνα κλάμ-
μα ἐντὸς μας θ' ἀρχίσῃ γιὰ τὴ δικιά σου κατάντια καὶ τὴν ἀνυπόφορη
μοναξιά μου... Ἀργότερα ἴσως τὰ χεῖλια μας σμίξουν καὶ τὰ κορμιά μας
κυλιστοῦν στὸ γρασιδί. Μὰ θὰ εἶναι πολὺ διαφορετικὸ κείμενο τὸ ἀγκάλια-
σμα ἀπ' αὐτὸ ποῦ ἀργότερα θὰ γευτοῦμε. Νοσταλγικά στὴ σκέψη θὰ χα-
ράζουμε τὴ στράτα μιᾶς ἀγάπης μας. Τῆς πρώτης.

— Τὴ στράτα τῆς ἀγάπης μας τῆς πρώτης; Ἀλήθεια, καλὰ λές.

Καὶ τὸ ξανάλε ἀργὰ λυπημένα.

Λίγες στιγμὲς ἡ σκέψη μας σὲ μακρυνὸ ἓνα ὄραμα δισταχτικὰ ὀδεύει.
Κι ὕστερα. Ἐνας λυγμός, δυὸ δάκρυα, σκοτάδι...

* *

... Ἡ λάμπα χαμήλωσε καὶ ξανάγινε σιωπή. Τὰ βιβλία γύρω του μιὰ
γαλήνη τὰ βάραινε. Στὸ βάθος τῆς κυρίαρχης γωνιάς ἄρχισε νὰ διακρίνῃ
τὶς σκοτεινὲς σιλουέτες τῶν ἀνθρώπων ποῦ τοῦ παρουσίασαν τὰ βιβλία.
Ἦταν ὄχροὶ καὶ καταλυτημένοι. «Μιὰ κόλαση, μονολογοῦνε, ἡ ζωή».

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια, ψιθυρίζει.

— Δὲς τὰ κορμιά μας, πληγασμένα, καὶ οἱ καρδιές μας νεκρές, παρα-
πονιόνται.

Ἄρχισε νὰ τοὺς λυπᾶται, ἀλλὰ δὲ μίλησε. Σὲ λίγο, οἱ ἀργὲς φωνές
τοὺς ὑψώθηκαν ἀνεπαίσθητα. (Εἴμαστε μεῖς οἱ νικημένοι στὴ μάχη τῆς
ζωῆς).

— Καὶ τώρα τί ξεφωνίζετε; Τοὺς διέκοψε.

— ἔχουμε τὸ δικαίωμα κύριε... Ὅταν εἴμαστε νέοι κι ἀντικρούσαμε
τὴ ζωὴ μᾶς μιλοῦσαν μοναχὰ γιὰ τὶς ὁμορφιές της. Τραβήξαμε καὶ δὲ
συναντήσαμε παρὰ συμφορές...

— Δὲν ἀγωνιστήκατε;

— Μὲ τί ὄπλα κύριε;

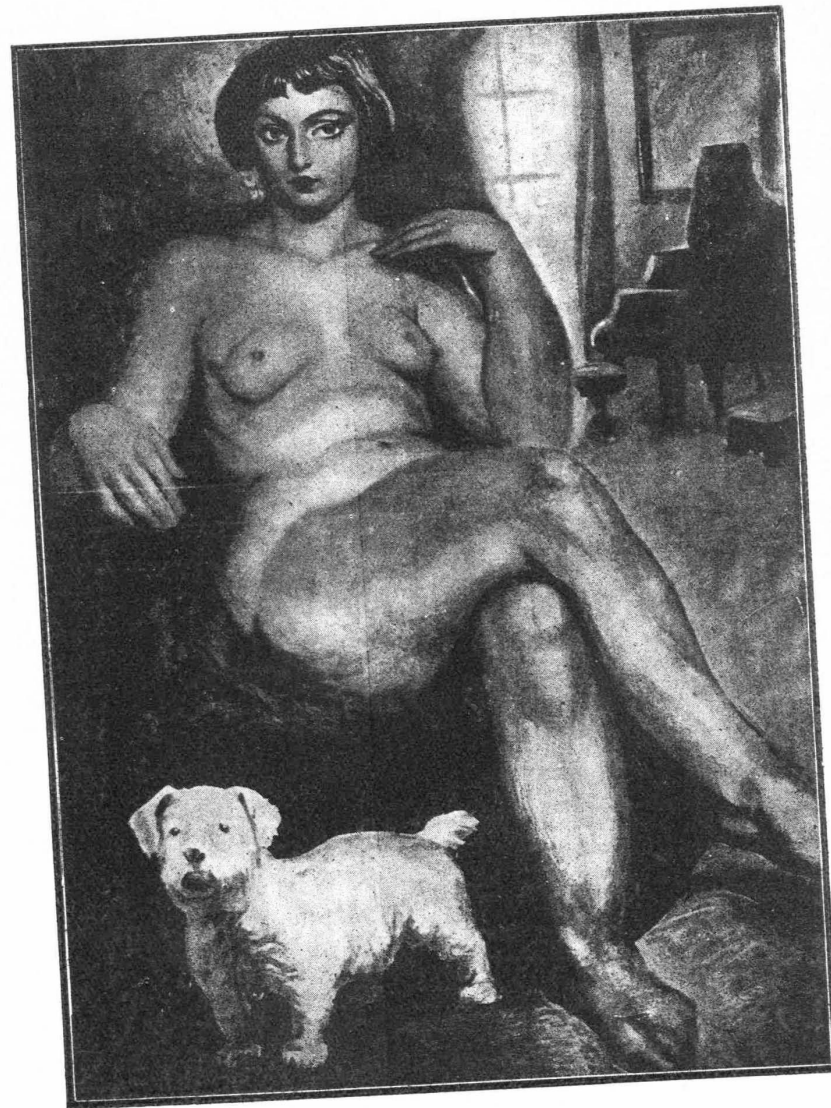
— Τὸ θάνατος, ἡ αὐτοπεποίθησις γιὰ τὴ Νίκη, ἡ πρωτοπόρα ὀρμὴ τῆς
δημιουργίας...

Λοζίμασαν νὰ γελάσουν. Ἐνα ἀσήμαντο καὶ ἐπιλόλαιο γέλιο. Ἴσως
γιὰ νὰ διασκεδάσουν τὰ ἴδια τοὺς λόγια.

— Τώρα;

— Πάει καιρὸς ποῦ γονατίσαμε...

Ἐσκυψαν πρὸς τὴ γῆ καὶ βημάτιζαν σὰ φορτωμένοι τὸ βῆρος μιᾶς ἀ-

ΓΥΜΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

(Πίναξ τοῦ ζωγράφου κ. Ἀλεξ. Κοντόπουλου).

πέραντης θλίψης πού έκρυβε με έπιμέλεια τὸ σκοτάδι τῆς γωνιάς. Καὶ γύρω τους καταθλιπτικὸ καὶ φορικώδικο τὸ φᾶσμα μιᾶς ἀγωνίας θανάσιμης. Ὡστόσο, οἱ μορφές τους διατηροῦσαν ἀκόμα τὴν προσπάθεια τοῦ μάταιου σαρκασμοῦ.

Σὲ λίγο κάποιος συνέχισε.

— Ἦταν περασμένα μεσάνυχτα κι' ὁ ἕνας ἀπὸ μᾶς ἔακολουθοῦσε τὴν ἱστορία του.

Μᾶς ἔλεγε πὼς πρωτογνώρισε τὸν ἔρωτα μέσα στὸ βρώμικο δωμάτιο μιᾶς κοινῆς γυναίκας. Ἕνας ἄλλος γιὰ τὴ θέση καὶ τίς χιλιάδες πού ἔχασε καὶ μαζί μ' αὐτὰ καὶ τὴ γυναίκα πού θὰ παντρευόνταν. Ὁ μικρότερος τῆς συντροφιάς μᾶς βεβαίωνα πὼς ἄλλοτε θὰ ἦταν προσεκτικώτερος στὴ δουλειά του γιὰ νὰ ἀποφεύγῃ τὴ γρίνια τοῦ προϊσταμένου του, ὅταν ἔφρασε κι' ὁ γέρος με τὰ χόρτα του. Γύριζε στὶς ἐρημιές καὶ μάζευε βοτάνια.

— Ἐ μπάρμπα! Γιατί κουράζεσαι, γιατί;

— Ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

— Τί εἶναι πάλι αὐτό;

— Ἕνα ἀπὸ τὰ ὄπλα τῆς ζωῆς γιὰ νὰ μᾶς κρατᾷ σκλάβους της...

Ὁ γέρος συνέχισε τὸ δρόμο του καὶ κάποιος ἀπὸ μᾶς φώναξε:

— ὦ! Νὰ μοροῦσα νὰ ἔσπαγα τὰ ὄπλα τῆς ζωῆς, νὰ φύγω, ἀπὸ τὴ σκλαβιά της!...

Ἄρχισε νὰ ξημερώνῃ κι' εἶδαμε γύρω μας σπασμένα τὰ ὄπλα τῆς ζωῆς... Κι' εἴμαστε τόσο κουρασμένοι...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ

Τὰ τσιγγάνικα μάτια σου, τὰ τσιγγάνικα μάτια,
ποιὸς Θεὸς σοῦ τὰ χάρισε—ποιὸς Θεὸς στ'ἄχει δώσει.
Τὰ τσιγγάνικα μάτια σου, τὰ τσιγγάνικα μάτια
ποῦχουν δύναμη τόση.

Ποιὸ μαγνήτη σκεπάζουνε καὶ ποιὰ κρύβουνε φλόγα
κι' ὅταν φέγγουν καὶ χαίρονται, κι' ὅταν σκύφτουν καὶ
[κλαῖνε
ποιὸ μαγνήτη σκεπάζουνε καὶ ποιὰ κρύβουνε φλόγα
καὶ τραβοῦνε καὶ καίνε.

Ἄχ! Ἄς ἦτανε νᾶμπαινα, μιὰν αὐγὴ—ἕνα βράδου
στὰ πλατεῖα τὰ σκοτάδια τους πού τὴν κόλαση ἀνοίγουν,
Ἄχ! Ἄς ἦτανε νᾶμπαινα, μιὰν αὐγὴ—ἕνα βράδου
γιὰ νὰ μάθω τί κρύβουν.

Τὰ τσιγγάνικα μάτια σου τὰ τσιγγάνικα μάτια
ποιὸς στὰ χάρισε Δαίμωνας—ποιὸς Θεὸς στ'ἄχει δώσει
τὰ τσιγγάνικα μάτια σου, τὰ τσιγγάνικα μάτια...
πού μοῦ πήραν τὴ γνώση!...

ΤΑΚΗΣ ΤΣΙΑΚΟΣ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΣΕ ΠΡΟΣΜΕΝΑ

Σε πρόσμενα, τραγουδιστή ά-
[πόψε νά μου ῥθῆς
στην κάμαρά μου τῆ θαμπή,
[σάν τὸ τρελλό τ' ἀηδόνι
ἀπόψε πού ἡ καρδιά μιᾶ σά
[Μοῖρα νά σταθῆς
κι' ἀγάλι νά νυχτώνῃ.

Κι' ἀπάνω μου ἐσὺ σκυφτός, σά
[Μοῦσα, νά ὀδηγῆς
πῶς τῆς ψυχῆς μου τὶς φωνές
[τραγουδία νά σοῦ κάνω
τραγουδία ὄμορφα, γλυκά σάν
[τῆ δροσιᾶν ἀγῆς
καὶ σάν τὸ φῶς πού χάνω.

Δὲν ἦρθες ὄμως. Κι' οἱ φωνές
[κι' οἱ χίλιοι δυὸ ρυθμοὶ
πού τραγουδοῦσαν μέσα μου,
[σάν τὸ μικρὸ τ' ἀηδόνι
βραχνές κραυγές ἐγίνανε καὶ
[θρήνοι καὶ λυγμοὶ
σάν τῆ φωνῆ τοῦ γκιώνη,
Ν. ΓΚΟΤΣΗΣ

ΔΟΣ ΜΟΥ ΝΑ ΠΙΩ

«Διψῶ! κέρνα χαρὰ μὲ τὸ χρυ-
[σὸ λαγίني σου
τ' ὀλόδροσο πιοτὸ νά δοκιμάσω,
Μὲ κούρασεν ὁ δρόμος τῆς ζωῆς,
[ἀπόστασα
δὸς μου χαρὰ νά πιῶ νά ξεδι-
[ψάσω».

Ἐγέλασε. «Θέλεις νά πιῆς! Μά
[νὰ γιὰ κοίταξε
οὔτε σταλιά δὲν μένει στὸ λα-
[γίनि.

Δίνω σὲ λίγους, διαλεχτούς,
[νὰ δοκιμάσουνε
τᾶχα θαρρεῖς πῶς ὅποιος θέ-
[λει πίνει;

ΚΛΙΤΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

Νᾶν' οἱ ψυχές μας ὅμοιες ἀ-
[δερφές
στῆ θλίψη πού αἰώνια τὶς ἐνώ-
[νει
νᾶν' οἱ ψυχές μας ὅμοιες ἀ-
[δερφές
καὶ ἴδιοι νά τὶς δέρνουν πάντα
[πῶνοι.

Κι' οἱ πίκρες μέσ' στὰ στήθεια
[τὰ βαρειά
σάν φεῖδια νά δαγκώνουν τὴν
[καρδιά μας
κι' οἱ πίκρες μέσ' στὰ στήθεια
[τὰ βαρειά
νά πνίγουνε τὴν ἄκρατη χαρὰ
[μας.

Καὶ νᾶναι οἱ καιροὶ τόσο πικροὶ
κι' ἀκόμα πιὸ πικρὰ τὰ μαῦρα
[χρόνια
καὶ νᾶναι οἱ καιροὶ τόσο πικροὶ
γιὰ μᾶς πού δὲν ὑπάρχει θεῖα
[πρόνοια.

Κι' ὅμως νᾶχ' ἡ ἀγάπη μας
[βαθειά
ριζώσει μέσ' στὴν ἄδοξη καρ-
[διά μας
κι' ὅμως νᾶχ' ἡ ἀγάπη μας ξανά
φτερώσει τὰ θλιμμένα ὄνειρά
[μας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΟΥΡΜΟΥΛΗΣ

ΑΓΑΠΕΣ ΣΚΟΡΠΙΕΣ...

Διαβατικές ἀγάπες — σκόρπια
[φύλλα,
πού σᾶς ἐμάδησε ὁ βοριᾶς ἀπ'
[τὰ κλαδιά,
μιὰν ἄναστρη χινοποριάτικη
[βραδυά

ποῦχε ἀπλωθεῖ θανάτου ἀνα-
[τριχίλα...

Μικρές ἀγάπες μου στῆς ζήσης
[τὴν ἀνάβρα,
πού ἀνθίσατε, ἕνα δειλί, μιὰ
[νυκτιά,
σ' ἕνα χαμόγελο, μιὰ λέξη, μιὰ
[ματιά,
καὶ πού ποτέ μου πιά δὲν σᾶς
[ξανάβρα...

Ἀγάπες σκόρπιες στῆς χαρᾶς
[τῆ ζάλῃ,
στοῦ μεθυσιοῦ τὴν ἀναγάλλια
[τὴν τρελλή,
πού σβήσατε σ' ἕνα χορὸ σ'
[ἕνα φιλί,
τὴν συντροφιά σας λαχταρῶ
[καὶ πάλι

ΜΗΝΑΣ ΔΗΜΑΚΗΣ

ΑΠΟΨΕ

Ἀπόψε ποῦναι ὀλόχαρη ἡ βρα-
[διά, γαληνεμένη
καὶ μυρωμένο τ' ἀπαλὸ τ' ἀγέ-
[ρι τραγουδάει,
μεθώντας μὲ τὰ μῦρα του τὴν
[κάθε διψασμένη
καρδιά καὶ κρύφια μυστικά κά-
[θε καῦμὸ σκορπάει.

Ἀπόψε πού χαρούμενη γλυ-
[στρᾶ ἡ μικρὴ βαρκοῦλα
πάνω στὰ ἤσυχα νερά — μα-
[κρὰ ἀπὸ τὸ λιμάνι
Καὶ τὸ τραγοῦδι τοῦ ψαρᾶ, τοῦ
[νιοῦ γιὰ τὴν ξανθοῦλα
μακρόσυρτο γλυκὸ ἀντηχεῖ, κι'
[ῶς τὸ χωριὸ μας φτάνει...

Ἀπόψε, ἄχ! πῶς θᾶθελα ἔτσι
[ἤσυχα νά σβύσω
ἀπὸ τὰ μάγια τῆς βραδυᾶς πε-
[ρίσσια μεθυσμένος
Δίχως καῦμὸ, δίχως κρυφὸ πό-
[νο, δίχως ν' ἀφίσω
οὔτ' ἕναν ἄναστεναγμὸ... ἄρ
[γὰ... εὐτυχισμένος...

ΠΑΝ. ΓΙΑΝΝΟΥΔΑΚΗΣ

ULTIMA HORA

Περάσαν βράδυα ἀτέλειωτα, πε-
[ράσαν βράδυα...
κάποια Ρομβία τὸ σούρουπο
[ἀπ' τῆ γωνιά περνοῦσε,
Σάν μιὰ γυναίκα ὀλόγλυκη μᾶς
[πλήγωνε μὲ χᾶδια,
Καὶ τὰ σβυσμένα ὄνειράτα μα-
[ζὺ μὲ μᾶς θρηνοῦσε...

Τί μένει πιά νά καρτερᾶμε;
[Τί μᾶς μένει;
Παλῆς μορφές πού στοίχειωσαν
[νὰ βλέπουμε στοὺς τοίχους...
Κοιμᾶται ἡ Ἄρπα στῆ γωνιά
[σαρακοφαγωμένη,
Κι' ἀκοῦμε μέσ' τῆ σιγαλιά
ἀπαλῶν βημάτων ἤχους...

Τίποτα πιά δὲν μᾶς μεθάει,
[δὲν μᾶς μεθάει...
Ἐλπίδες οὔτε ὄνειράτα πιά,
[κι' οὔτε τὸ κρασί.
Ἐπέρασε ἡ χαρὰ ἀπ' ἐμᾶς καὶ
[πάει...

Σάν σύννεφο στὸ δειλινὸ ἐπέ-
[ρασες καὶ Σὺ,
Καὶ πᾶς καὶ Σὺ καὶ πᾶνε κι'
[ἄλα ὀμάδι,
Καὶ περιμένουμε νάρθη τὸ ὕ-
[στερο τὸ βράδυ...

ΣΤΑΘΗΣ ΚΑΚΟΥΡΗΣ

Η ΕΡΕΥΝΑ ΜΑΣ

ΡΩΤΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΥΣ ΜΑΣ...

1ον) Οί διάφορες μεταπολεμικές κοινωνιολογικές θεωρίες ωφέλησαν ή έβλαψαν με την επίδρασή τους την Λογοτεχνία μας;

2ον) Νομίζετε πώς υπάρχει σήμερα στην Ελλάδα κριτική, ικανή να δώσει την πραγματική αξία και θέση σ' ένα έργο Έλληνικό που πρωτοφανερόνεται;

3ον) Η σημερινή ποίηση, που τείνει ολοφάνερα ν' αφομοιωθή με τον πεζό λόγο, σε τι προβλέπετε πως κινδυνεύει να ξελελειχθή μελλοντικά;

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ κ. Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Η σημερινή φιλολογία, ή μεταπολεμική, δέ νομίζω να είναι ή πρόετοσα θρησκευτική τροφή.

Νομίζω πως ένα τ ρ ό κ, τις περισσότερες φορές επιτυχημένο, αντικαταστάει τὰ ἀληθινὰ χαρακτηριστικά της άγνης τέχνης.

Κυριάζετε και τὰ διάφορα είδη τυγραφοῦ λόγου σε τι περιορίζονται: Ρομαντικές βιογραφίες, εκλαϊκερη ιστορικών γεγονότων, ποιήματα ξεχαρβαλωμένα τὰ περισσότερα, χωρίς αισθημα, χωρίς τέχνη, χωρίς μουσική!. Και άντικρυ αὐτὸν ὄλων, ὅτι ἔχει, ἀνήκει στους παλαιότερους, που μένουν, οί προπολεμικοί, ἀναντικατάστατοι.

Μεταβατική, ἀλήθεια, περίοδος, που ὡς τέτοια δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπελπίζει.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

Όπως σε ὅλα της, ή μεταπολεμική ἀνθρωπότης περνάει μιὰ μεταβατική ἐποχή—με θολά και διασταυρούμενα ρεύματα ιδεῶν, προσπαθειῶν και κατευθύνσεων—εἶσαι και στή λογοτεχνία, που δὲν είναι τίποτ' ἄλλο παρὰ ή καλλιτεχνική φιλοσοφική σκέψη. Έδω, στήν Έθνική Βιβλιοθήκη, που μᾶς ἔρχονται τόσα ξένα και δικα μας βιβλία και περιοδικά, βρισκω κάθε μέρα τήν ευκαιρία νὰ παρατηρῶ τήν κοσμογονία αὐτή, φυλλομετρώντας τή σύγχρονη παραγωγή.

Στή δική μας λογοτεχνία ἔχουμε τέσσερες τάξεις λογίων. 1) Τους παλιούς, τους γέρονς, που ἐπιμένουν με πείσμα νὰ ζουν στήν ἐποχή τους—στή νοστορία τους και στή γερσαμένη πιά γλωσσική τους φόρμα—, 2) τους παλιούς και συγχρονισμένους λογοτέχνες, που ὅλο κι' ἀναεῶνουν τὸν ψυχικό και φραστικό τους πλοῦτο, 3) τή γενεά τὸν νέων που ἀκολουθοῦν πιστά τήν ἐξέλιξη τής τέχνης και 4) τους ὑπερνεους, τους «προτοπόρους».

Η τωρινή λογοτεχνική μας παραγωγή είναι βέβαια πλούσια σε ποσό. Τώρα ἔχουμε Έλληνική χαρτοποιία, οί τυπογράφοι μας δὲν προφταίνουν νὰ τυπώσουν, και οί δικοί μας ὑπάλληλοι τής ταξινομήσεως νὰ καταλογραφοῦν... Ἄλλὰ τὸ ποιόν; Νὰ ή πηγή γιά μελαγχολικές σκέψεις. Γάλλος ποιητής, μοντέρνος κι' αὐτός, λέει:

Ποῦ πᾶνε τὰ γλωσσὰ φύλλα τοῦ χινόπουρου;

Ποῦ φέρονε ὁ άνεμος τὰ ξεκολλημένα θεατρικὰ προγράμματα;

Ποῦ σέρνει ὁ καιρὸς τὴς κούφιας ποιητικῆς συλλογῆς;

Ποῦ ἄλλου, παρὰ στὰ νερά τής λήθης. Γιατί «τὸ ψῆμα δὲν μπορεί νὰ ζήσει στήν καρδιά τοῦ χρόνου» λέει ὁ λόγος, και δυστυχῶς παρατηρῶ πολλή ψευτιά, πολλή ξεπλοσά και ἀνευλικρίνεια στους δικούς μας. Λίγοι είναι κείνοι που περιορίζουν τὴς φιλοδοξίες τους νὰ φανοῦν ἄπλως ποιηταί. Οί περισσότεροι—και μάλιστα οί πιο νέοι—θέλουν νὰ μᾶς πουν ὅτι είναι και ποιηταί μεγάλοι, μαίτρο! Σφίγγονται λοιπόν, φουσκώνουν, και παθαίνουν ὅτι ὁ βάρβαρος τοῦ μύθου... «Ἀνάγκη εὐλικρινείας, κύριοι!», ὅπως ἔγραφε και ὁ στρατιωτικός ἀρθρογράφος τοῦ 1909. Κανένας μας δὲ γελιέται. Και είναι, μὰ τὸν Ἄπολλωνα, κομικὸ νὰ βλέπη κανεὶς ἕναν πανύψηλο κύριο νὰ ἐπιμένει νὰ παριστάνη τό... Μαλλονέ, ἄλλον (ζωντόνεον αὐτὸν) νὰ μακιγιαρῆται με μπογιές Βαλερύ, τρίτον (μεσαίου ἀναστήματος) νὰ μᾶς κἀνὸν τὸν Κοκτώ και ὄτω καθεξῆς. Αὐτὰ είναι κατώματα ἀνάξια τής Λύρας. Γράφουν γιά νὰ θαμπώσουν

τοὺς χαζούς, ταχυδακτυλοφυγοῦν τάχα, ὑπολογίζοντας τὸν ἀναγνώστη, χωρίς πνοή, χωρίς ἐνθουσιασμό, με ξερή καρδιά...

Λένε πως στους μυστικοπάθους λαούς—συχνά στή Σκωτία—πιάνει ἔξαφνα κάποιον ἕνα θρησκευτικὸ ντελίριο, ἀρχίζει νὰ ψέλνει τροπάρια και χωρία τής Ἁγίας Γραφῆς, και προχωρεῖ σε μιὰ κατευθύνση, σάν ὑπνωτισμένος, πρὸς ἄγνωστο σκοπὸ και τέρμα. Αὐτὸς είναι συνεπής με τήν ψυχική του κατάσταση. Ἔνας δεύτερος ὅμως, που τὸν βλέπει, χωρίς ντελίριο αὐτός, ἀλλ' ἀπὸ μίμηση, τὸν ἀκολουθεῖ και ψέλνει... χειρότερα! ἕνας τρίτος ἐνώνεται μαζί τους, κι' εἶσαι σιγά-σιγά σχηματίζεται μιὰ πορεία ψευτοπροφητῶν που προχωροῦν μέσ' ἀπὸ τὰ χωράφια και τὴς πόλεις, ἀναστατώνουν τὸν ἐργαζόμενο κόσμο, πυκνώνονται ὄλοένα, και σχηματίζουν τὰ περίφημα revivals—τὴς θρησκευτικῆς ἀρπυνίσαις, που δὲν είναι καθόλου ή εὐαγγελική πίστη και είναι μόνάχα ὁ ἀνόητος φανατισμὸς ή ὁ φροισαϊσμὸς.

Καί ἀνάλογο γίνεται κι' ἐδῶ, κάθε τόσο, στή λογοτεχνία. Ὅμαδική μίμηση. Παρουσιάζεται π. χ. ὁ Καβάφης, πάει μπροστά με τὸ χαρὰ του—εὐλικρινῆς αὐτός—και ἄμεσως κάνουν οὐρά και τὸν ἀκολουθοῦν μαϊμουδιζοντας ἕνα σωρὸ ψευτοκαβάφιδες. Μήπως τὸ ἴδιο δὲν εἶχε συμβεῖ, ἐδῶ και τριάντα χρόνια, στήν ἐποχή που ή Σολωμική ποίηση ἦταν τής μόδας; Ἡ ἀργότερα, με τήν τέχνη τοῦ Μαβίλη; Ποῦ είναι τώρα οί ἄλλὰ Σολωμοὶ στίχοι τόσων μιμητῶν, που τὰ συνέτα και κοιμένα στο φουγονί τοῦ Κερκυραίου ποιητοῦ τής «Λήθης»; «Ποῦ νῦν αἱ φαιδραὶ λαμπάδες και τὰ παραπαιτάσματα...». Και ὅμως ἀπὸ τή νέα ποιητική γενεά (που βρῆκε πιά δημιουργημένη μιὰ παράδοση, καρπομένη, μεσιτὴ τή γλώσσα, φαρμαρισμένο τὸ νεοελληνικὸ στίχο) περιμένουμε πάντα περιεχόμενο ἀνάλογο, καλλίτερο ἀπὸ τὸν παλιόν. Φτερά, ἄερα, συγκίνηση. Λιγότερη πεζούρα, περισσότερη ἐγγύεια και λυρισμὸ. Ὅλα μπορεί νὰ τὰ συχωρήσει κανεὶς, ἀρκεῖ νὰ γίνονται με τιμότητα.

Τὸ πεζογράφημα ὅμως πάει καλλίτερα τώρα. Δὲ θέλω ἐδῶ ν' ἀναφέρω ὀνόματα που ὅλοι τὰ ξέρουμε, μὰ ή ἀλήθεια είναι πως και τὸ ἠθογραφεῖν και τὸ ἀστικό (πως ἄλλοιῶς νὰ τὸ πούμε;) διήγημα γράφεται σήμερα στήν Ελλάδα με παρατήρηση, ἔχει φόντο, είναι ψυχοσκοπημένο, ἀρδότερο. Ὅσοι μάλιστα ἀπὸ τοὺς διηγηματογράφους μας ἔχουν και κάποια διακοσμητική χάρη, τὸ δῶρο τοῦ λυρισμοῦ, αὐτοὶ μᾶς αἰχμαλωτίζουν ἐνκόλοτερα. «Όταν ὁ ποιητής κατορθώσει νὰ γράφει διήγημα—μοῦ ἔλεγε κάποτε ὁ κ. Κωστής Παλαμάς—θὰ τὸ γράφει ὄρατα». Παράδειγμα: «Τὰ διηγηματὰ τής Πεσοκρας» τοῦ Ντ' Ἀννουνζιο, τὰ «Βενεζιάνικα σπῆσσα» τοῦ Ἄνρῦ ντε Ρενιέ, τὰ διηγήματα τοῦ Παπαδιαμάντη, τοῦ Θεοτόκη και ἄλλων.

Συχνά με ρωτοῦν: «Γιατί δὲν γράφετε κριτικές, κύριε Δάφνη;» Δὲ γράφω, γιατί δὲν ἔχω ταλέντο κριτικό. Αὐτὸ τὸ ἔχουν ὅλοι οί ἄλλοι, πλην ἐμοῦ. Προπάντων οί νέοι, οί νεαρότατοι μάλιστα: Πέντε τετραστίχα, ή τὸ πολὺ μιὰ πλακέτα, και ἄμεσως ποῦπ! ὁ νεαρὸς προίγεται μόνος του εἰς τὸν ἐπίζηλον βαθμὸν τοῦ κριτικού, «κρίνων ζῶντας και νεκρούς», διαμελίζων τοὺς ἀνεγνωρισμένους λογίους, στους ὁποίους ὅμως δὲν θὰ παραλείψη εἰπειτα νὰ στείλῃ και τὸ βιβλιαράκι του «με πολλή ἐχτίμηση». Ψευτιά και ἀσυνέπεια, κύριε! Γιατί, πως «ἐχτίμᾶς» ἕναν ποιητὴ στὸν ὁποῖον χτὲς παρεστήσεσ τὸ θερίο τοῦ Ἄδης Νέε; Ἔνα παράδειγμα: Είναι γνωστὸν ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι κομμουνιστής. Νομίζω πως ὁ κομμουνισμὸς τοποθετεῖ τήν πνευματική εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου παρακάτω ἀπὸ τήν ὄλική, στοχαζομαι πως ή Τέχνη γενικά ἔχει νὰ συντριβῆ κάτω ἀπὸ τὸ βάρβαρον ὄγκο ἐνὸς τέτοιου ὁδοστρωτήρα, και δὲν εἶμαι κομμουνιστής. Δὲν πιστεύω σε μιὰ χρεασοποιημένη ἰδεολογία. Λοιπόν, διάφοροι ποιηταί ἐξακολουθοῦν νὰ μοῦ στέλνουν τοὺς μολοσεβικικοὺς στίχους των, «με πολλή ἐχτίμηση». Γιατί μοῦ τοὺς στέλνουν, ἀφοῦ με ἔξρουν; Μήπως γιά νὰ... με προσηλυτίσουν; Μὰ ἂν ἐπρόκειτο νὰ διαβάσω Έλληνικό κομμουνισμὸ, ἔχω πρόχειρα τὰ κῆρυα ἄρθρα τοῦ «Ρίζοσπάστη», που μάλιστα είναι χωρίς ὁμοιοκαταληξίες, Κορβέντιασα με μερικους ἀπὸ τοὺς ποιητῆς αὐτοῦς. Ἔχουν ἀστική ψυχή. Μὰ γιατί γράφουν κομμουνιστικά; Ἀπὸ μίμηση, γιά νὰ μὴ φανοῦν καθυστερημένοι. Ψευτιά λοιπόν κι' ἐδῶ.

Και τελειώνω με μιὰ φιλική σύσταση στὸ ἀγαπητὸ «Ξεκίνημα», που ἔχει λαμπρὲς διαθέσεις: Νὰ κηρύξη τὸ εὐαγγέλιο τής ἀπόλυτης ἀλήθειας στήν Τέχνη, τήν ἀπολύτωση τὸν νέων ἀπὸ τὸ φιλολογικὸ σνομπισμὸ και πρὸ πάντων ἀπὸ τὸ φόβο μὴ φανοῦν τάχα καθυστερημένοι. Γιατί ὁ φόβος αὐτὸς γελιοποιεῖ τὸν ποιητὴ, τὸν δειχνει ἕναν ἄσχημο πύθηκο και τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ του προσορισμὸ. Ὁ ποιητής είναι προφήτης. Χρειάζεται γενναία καρδιά και ἀνεξαρτησία.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΕΞΗ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Η γνωστή Γαλλική φιλολ. επιθεώρηση «Semaine Egyptienne» που κυκλοφορεί στο Κάιρο, εξέδωσε στη σειρά των εκλεκτών εκδόσεων της ένα θρησκευτικό-στοιχικό δοκίμιο του κ. Gaston Zapaniri με τον τίτλο «Trois Anachorètes d' Egypte». Το νέο αυτό βιβλίο μπορεί να πάρη την αξιολογική θέση του μόνο έξω απ' τα πλαίσια της φιλολογίας. Τρεις χριστιανοί άσκηται, ο Παύλος, η Μαρία ή Αιγυπτία και ο Πισέντιος αναχωρούν για το μεγάλο άποστολικό έργο τους μέσα στην Αιγυπτιακή έρημο.

Ο συγγραφέας του, σε μίον άπλη και στρωτή γολλική γλώσσα, διηγείται διεξοδικά τις περιπέτειές τον και την χριστιανική δράση των, ταυτίζοντας την μ' όλα τα έκκλησιαστικά γεγονότα της εποχής των.

Έκείνο που καταπλήσσει στο βιβλίο αυτό, είναι η ιστορική ακριβολογία του συγγραφέα του, που έχει άνοδιψήθη δυσεύρετες πηγές για να δώσει επιστημονικότητα στο έργο του.

Ο κ. Ε. ΠΑΣΣΑΡΗΣ με τους «*Εφημέρους Θρόνους*» του πρωτοπαρουσιάζει στη λογοτεχνία μας ως μυθιστοριογράφος. Διαβάσαμε το βιβλίο του με περισσήν αγάπη και προσοχή. Έκείνο που άφίνει στον αναγνώστη το μυθιστόρημά του είναι μία ζωντανή αναπαράσταση της ζωής του χρηματιστηρίου και των χρηματιστών μας.

Ο κ. Πασσάρης έχει την άναμφισβήτητη ικανότητα να γεωμετρή την άρχιτεκτονική της ζωής και να της δίνει όρια. Μέσα στα όρια κατόπιν αυτά την αναπαριστά και την δίνει άνάγλυψη. Όστόσο, απ' το μυθιστόρημά του λείπει η μεγάλη λογοτεχνική πνοή, λείπει η συγκλονιστική λογοτεχνική άπόδοση, ή τέχνη της μεταδοτικότητας στον αναγνώστη των αισθημάτων των ήρώων και τύπων του.

Το μυθιστόρημα άδρανει στην εξέλιξη του και δεν κεντά την συγκίνηση του αναγνώστη.

Ο κ. Πασσάρης έχει άνάγκη κατευθύνσεως. Τότε θα γράψη αξιολογότερα πράγματα.

Για το βιβλίο του κ. Π. ΑΘΗΝΑΙΟΥ με τον τίτλο «*Μιά νύχτα...μιά ιστορία*» άντι κάθε άλλης κριτικής, νομίζω σκοπιμότερο να παραθέσω πρώτα τον πρόλογο του κ. Γρ. Ξενοπούλου κι' ύστερα μερικά άμίμητα άποσπάσματα άπό το περιεχόμενό του. Όρίστε ο πρόλογος:

Λίγα λόγια του Ακαδημαϊκού Γ. Ξενοπούλου για το έργο.

Ο συγγραφέας κ. Περούσης Άθηναίος είναι νέος άκόμη. Έχει όμως στο γράφημο το μεγάλο προτέρημα να μη γράψη πράγματα φανταστικά όπως τόσο άλλοι, αλλά που ένοιωσε κι' έζησε. Είναι πολύ καλό αυτό και πρέπει να το διατηρήση. Όμοίως ζωγραφίζει άρκετά καλά την κάθε εικόνα. Έτσι βαδίζοντας θα γράψη άκόμα καλύτερα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
Της Ακαδημίας Άθηνών

Όρίστε και μερικά άποσπάσματα «που έχει το προτέρημα να μη γράψη φανταστικά όπως τόσο άλλοι, αλλά που ένοιωσε κι' έζησε»:

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ...ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Μιά γλυκειά νύχτα του Ίούνη. Ο ούρανος γλυκόθωρος με μύρια χλωμόφωτα στολισμένος φαινόταν να χαμογελάει...

Ένας άγέρας φύσαγε άπαλός κι' ανέμιζε τα μαλλιά της Τάνιας που άπολαμβανε την όμορφιά της φύσης σιμά σε κείνον που λάτρευε...

Κι' ένω ή νύχτα έφρευγε όλόχαρη δυο στόματα ένόδηκαν κι' ένα φιλή άκούστηκε στην ήσυχία...

Πίσω άπό μιá σκοτεινή γωνιά, δυο ζευγάρια άπό χείλια, είχαν έννοθη σ' ένα παρατεταμένο φιλή γιομάτο πόθους, ένω δυο καρδούλες σιμά-σιμά φτερούγιζαν άπό λαχάρα.

Ο κ. Άθηναίος είναι νέος. Νεώτατος. Μάλιστα και φίλος μας. Λυπούμαστε έξαιρειτικά για αυτά που του γράφουμε. Άλλά περισσότερο άκόμα λυπούμαστε για αυτά που του γράψε ο κ. Ξενοπούλος στον πρόλογο του. Δεν τον πιστεύαμε για τόσο... κακωντροχί.

Τα διηγήματα της κ. ΝΑΝΑΣ ΠΙΝΑΡΗ «*Σκίτσα*» στεροούντε κάθε λογοτεχνικής φόρμας. Άφελέστατες αναπαραστάσεις και εικόνες της ζωής, που δεν θα τις έγραφε ούτε μαθήτρια σχολαρχείου' περισσότερο δε απ' όλα, άφόρητος ο διάλογός τις, που λές και τον έχει δανειστή άπό καμμιάν επιφυλλίδα καθημερινής εφημερίδος. Ψυχία μορφικής και πλαστικής ώραιότητας βρίσκουμε μόνο στο μέρη όπου μιλά ή ίδια ή συγγραφέας και μονολογεί. Έκει παύει τις «άφορμές» και άφίνει την ψυχή της να έκδηλωθ ή σ' όλη την γυναικεία λεπτότητά της. Άλλά, είταμε: ψυχία μόνο βρήκαμε. Κι' αυτά δεν άκοούν...

Ο κ. ΔΗΜ. ΣΤΑΝΖΗΣ με το συμβολικό ποιήμά του «Lucifero», ή ή άπελευθέρωσι του Σατανά, παρουσιάζεται ποιητής με μεγάλες έξελεκτικές έλλiptες. Μιά μεγάλη προσπάθεια άναγωγής του ανθρώπου στον παληό άμαρτωλό έαυτό του, έκδηλώνεται στους πλατύστομους και δαντικής τεχντροπίας στίχους του.

Άπ' το μεγάλο ποιήμα του αυτό, ξεχωρίζουμε και προτιμούμε τα μέρη όπου ή ρίμα δίνει στον ρυθμό του ζωή και κυλά όμαλά. Άκόμη και το «Τραγοΐδι της Σίβιλλας» μαζί με το τέλος του όλου ποιήματος, όπου ο κ. Στάνζης παύει νάναι ποιητής και γίνεται συμβολιστής μιās φιλοσοφίας χριστιανικής και άδογματίστης.

Κι' ένα βιβλίο με άξία και προσοισμό: Η «*Σπιναλόγκα*» του κ. ΘΕΜ. ΚΟΡΝΑΡΟΥ. Ένα βιβλίο που παραβιάζει την επιφάνεια και ψάχνει στο βάθος. Που σηκώνει τον πέπλο ενός ψευτοπολιτισμού και φανερώνει ληηές χαινώσεις. Ένα βιβλίο, γραμμένο άπό άνθρωπιστή και λογοτέχνη μαζί και που βέβαια, τολμηρά και γενναία γδύνει άπό κάθε πνευματικό φωτοστέφανο την πολιτεία και της ρίχνει κατάνοιρα το γάντι της περιφρόνησης.

Ο κ. Κορνάρος, περιγράφει σ' αυτό με την τραγικότερην όμοιότητα την ζωή των λερμών στην «Σπιναλόγκα» και στιγματίζει την άδιαφορία της πολιτείας στο ψυχικό βσανιστήριο μιās ομάδας ανθρώπων, καταδικασμένων στον χειρότερο θάνατο.

Ο κ. Κορνάρος θα μείνη για πολύν καιρό άδιάφυστος σ' όσα γράφει και άσυγαγόνιστος στην περιγραφή των φρενιστικών ρεαλιστικών εικόνων του.

MIX. ΧΑΝΝΟΥΣΗΣ

ΚΟΥΛΗ ΑΛΕΠΗ : «Μήδεια» Έυριπίδου (μετάφραση).

Ο καλός ποιητής των «Έρμηικών περιπάτων» κ. Κούλης Άλέπης μās παρουσιάζεται τώρα και υπό νέαν ιδιότητα. Ώς μεταφραστής. Και όφειλουμε να όμολογήσουμε, εύθως έξ άρχης, ότι ούτε και στην έννασχόληση του αυτή άστοχει. Φυσικά δεν έχουμε την ιδέα πως ή έν λόγφ μεταφραστική του έργασια είναι άπολύτως έπιτυχής. Άκριβός μάλιστα, όπως θ' αναπτύξουμε πιο κάτω, σε πολλά σημεία ή άπόδοση της «Μήδειας» χωλαίνει, βαρηνμένη με πολλά ψεγάδια. Άλλά—κι' αυτό θέλουμε να τονίσουμε—το γεγονός και μόνο της άποτολμώσεως της μεταφράς στη σημερινή μας γλώσσα και άπό ένα νέον ιδίως, του «μεγαλοπρεπέστερου, παθητικότερου και καλύτερου στον δραμάτων του Έυριπίδου», κατ' τον Müller, της «Μήδειας», είναι τόσο σημαντικό, ώστε οι τυχόν άμαρτωλές ελαττωματικές λεπτομέρειες να εξαλείφονται. Μά εύλόγως θα παρατηρήσετε: Και μήπως τάχα ή «Μήδεια» μεταφράζεται για πρώτη φορά; Όχι, βέβαια. Τη μετέφρασαν, ή στην καθαραιότητα ή στη δημοτική και οι Γ. Σημηριώτης, Γ. Περγιαλίτης, Α. Οικονομίδης, Γ. Σαζόραφος, Χ. Χατζηχοήστου, Άγγελος Τανάγος, Δημ. Μ. Σάρος και τελευταίως και καλύτερα ή Μωρατιώτισσα. Άλλά ο κ. Άλέπης είναι ο πρώτος άπό τη χορεία των νέων που καταπιάνεται με τη μετάφραση άρχαίου δράματος γενικά και του οποίου ή έργασια δεν ό-

στερεί πολύ από άλλες προγενέστερες, απεναντίας δὲ πολλές ἀπ' αὐτὲς (Χατζηζοή-
στου, Οἰκονομίδη, Σαζόφραου, Τανάγρα), ὑπερτερεῖ.

Ὅμως ἄς εἰσελθῶμε στὴν οὐσία: Ὁ κ. Ἀλέτης, λοιπόν, ἔχει ἓνα μεγάλο πλεο-
νέκτημα. Παρακολουθεῖ σχολαστικά τὸ κείμενο καὶ μεταφράζει πιστά. Καί μάλιστα
σὲ μιὰ στρωτὴ δημοτικὴ γλῶσσα. (Ἐξαίρεση ἀποτελοῦν μόνον ὠρισμένες καθαρευου-
σιάνιζες ἐκφράσεις, ὅπως τὸ ἐν τὰ ἄξει, τὸ ἔχει καλῶς κ. ἄ, ἢ μερικὲς ἀπο-
χρουστικὲς μαλλιαρὲς λέξεις, καθὼς τὸ ἀντεστε, τὸ γυναιτίζι κ.λ.). Ἴδου δὲ
ἓνα τυχαῖο δείγμα:

Τὸ ἀρχαῖο κείμενο:

Εἶθ' ὄφελ' Ἀργοὺς μὴ διαπτάσθαι σκάφος
Κόλχων ἐς αἴαν κνανέας Συμπληγάδας,
μηδ' ἐν νάπαισι Πηλίου πεσεῖν ποτε
τημηθεῖσα πύκη, μηδ' ἐρετμῶσαι χέρας
ἀνδρῶν ἀρίστων, οἱ τὸ πάγχουσον δέρος
Πελία μετήλθον...

Ἡ μετάφραση:

Ἄμποτε, σὺν πουλί, μέσ' ἀπ' τὶς μαῦρες
νὰ μὴ γοργοπερνοῦσε Συμπληγάδες
τὸ σκάφος τῆς Ἀργῶς γιὰ τὴν Κολχίδα·
μῆτε πύκη στοῦ Πηλίου τὰ φαράγγια
γι' αὐτὴ κοιμένο νάπερτε καὶ μῆτε
νὰ ὄπλιζε μὲ ζουτιά λαμπρῶν τὰ χέρια
παλληκαριῶν, ποὺ βάλθηκαν ν' ἀρπάζουν
γιὰ χάρη τοῦ Πελία τὸ χρυσὸ δέρας.

Κι' ἄλλο τεκμήριο. Τὸ ἀρχαῖο κείμενο:

Λέγεις ἀκοῦσαι μαλθὰκ', ἀλλ' ἔσω φρενῶν
ὄρωδιά μοι μὴ τι βουλευῆς κακόν·
τοσφδε δ' ἦσσαν ἢ πάρος πέποιθά σοι·
γυνὴ γὰρ θεύθυμος, ὡς δ' αὐτῶς ἀνήρ,
οῦρων φυλάσσειν ἢ σιωπηλὸς σοφός.

Κ' ἢ μετάφραση:

Σὰ μαλακά τὰ λόγια σου στ' αὐτιά μου·
μὰ μέσα, στὸ μυαλό σου, ἔχω ἓνα φόβο
πὺς κλεῖς κάποιο κακό· γι' αὐτὸ καὶ τώρα
πὺ λίγο κι' ἀπὸ πρῶτα σὲ πιστεύω.
Κι' ἀλήθεια βολικώτερο εἶναι πάντα
νὰ φυλαχτῆς τὸν ποὺ ἄξαφνα θυμώνει,
παρὰ τὸ σκεφτικὸ ποὺ ἀχνα δὲ βγάζει.

Γιὰ ν' ἀντιληφθῆ δὲ ὁ ἀναγνώστης, ὁ λατινομαθῆς, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μέ-
νοι ποιῶν σημείου προσήγγισε ὁ κ. Ἀλέτης τὶς λοιπὲς καλὲς μεταφράσεις τῆς «Μή-
δειας», παραθέτουμε κατωτέρω, ἀπὸ τὴν θεωρουμένη ὡς ὑποδειγματικὴ ἀπό-
δοση στὴ λατινικὴ τῆς «Μήδειας» τοῦ Fix. Theobaldus (ἀπὸ τὸ «Euripides Fabu-
lae»), τὴ σχετικὴ περικτοτῆ των δυὸ ἀποσπασμάτων ποὺ ἀναφέραμε:

Τοῦ πρώτου:

Utinam Argo ne pervolasset navis,
Colchorum interram profectura caeruleas Symplegades,
neque in saltibus Pelii cecidisset unquam
secta pinus, neque remis instruxisset manus
virorum praestantissimorum, qui auro solidum vellus
Peliae allatum profecti sunt!...

Καὶ τοῦ δευτέρου:

Pidis auditu mollia; sed intus in animo
pavor mihi est ne quid moliaris mali;

tantoque minus, quam ante, confido tibi:
nam mulier praecipitis irae, uttidentem vir,
facilius cavetur quam celerrime, noli multa verba facere.

Ὁ κ. Ἀλέτης ὅμως δὲν ἀποφεύγει κάπου-κάπου καὶ τοὺς μεταφραστικὸὺς ἀχρο-
βατισμούς. Ἀκόμα βροῦσαμε στὴν ἐργασία του καὶ μερικὲς παρανοήσεις. Ἡ, ἔπειτα
καὶ ἀχαρὴ ἀντιστροφή λέξεων:

Σκοτώσει ἀφοῦ τοὺς ἔχω τὸν πατέρα.

Ἡ ἀπόδοση τῶν κοσμητικῶν ἐπιθέτων, ἐπίσης, γίνεται μὲ ἀντίστοιχα δημοτικι-
στικά ἀχαινά καὶ ἄτονα. Κ' ἓνα ἄλλο, ἐπὶ πλέον, μεγάλο μειονέκτημα: Τὰ χωρικά τὰ
μεταγωγτίζει—γιὰ νὰ μεταχειριστοῦμε τὴν ἀρχαία κυριολεξία—σὲ κακοὺς ὁμοιοκατα-
λήκτους στίχους, ποὺ ἢ πρόχειρη ρίμα—mezza, πάντοτε—τὰ καθιστᾶ ἀσφικτικά.
Ὡς ἐξαίρεση σημειώνουμε μονάχα τὴν 1η καὶ 2η στρωφὴ ἀπὸ τὸ Β'. στάσιμον καὶ
τὴν 1η καὶ 2η ἀντιστροφή ἀπὸ τὸ Δ'. στάσιμον. Πολὺ ὑστερεῖ, τέλος κ' ἡ ἀπόδοση τῆς
στιχομυθίας Μηδείας καὶ Αἰγέως (Ἐπεισόδιον Γ', σελ. 35, 36, 37 καὶ 38) κ' ὁ μονο-
λογος τῆς Μηδείας (Ἐπεισόδιον Ε', σελ. 52, 53 καὶ 54). Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾶ τὰ λάθη
καὶ τὶς ἀτέλειες. Καὶ τώρα ἄς ἐλθῶμε στὰ προσόντα. Ἐκτός, λοιπόν, ἐκείνων ποὺ
ἤδη ἀναφέραμε (μεταφραστικὴ πιστότης καὶ γλωσσικὴ ὁμοιομορφία καὶ plenitude),
συναποτῶμε, πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ἀκόλουθα: Σφριχτὸ δέσιμον τοῦ στίχου, ἀποφυγὴ τῆς
ἐπανολήψεως τῶν ἰδίων λέξεων καὶ ὡς ἐκ τούτου πλουσίον λεκτικόν, ζωντανὴν ἀπό-
δοση τοῦ προλόγου (τὸν πρόλογο, ὡς γνωστόν, ὁ Εὐριπίδης τὸν καθιέρωσε ὑπὸ τύπο
μακροῦ μονολόγου, ἐνῶ στὸν Σοφοκλῆ παρουσιάζεται ὑπὸ μορφῆ στίχομυθίας) καὶ,
τελικά, ἐπιτυχημένην ἐκλογή τῶν ἐκάστοτε συλλαβῶν τῶν στίχων (11 σύλλαβος, 15
σύλλαβος, 8 σύλλαβος, 6 σύλλαβος καὶ 5 σύλλαβος), γιὰ νὰ προσαρμολῶνται πλέρια
στὰ μέτρα τῆς μεταφραζομένης τραγωδίας, τὸ τραχικόν, ἢ τὸ ὑποβλητικόν ἐκεῖνον
ιαμβικὸ τρίμετρο: $\bar{u}-u-u-\bar{u}-u-u-\bar{u}-u-u-\bar{u}-u-u$ κ. λ.

Ὁ Εὐριπίδης, συμπερασματικῶς, ὁ σκηνηκὸς φιλόσοφος, ὅπως ἀπεκλήθη
κι' ὁ «δικανικὸν ῥηματικῶν ποιητῆς» (Βατρ. 841), κατὰ τὸ ἀδικο σῶμμα τοῦ Ἀρι-
στοφάνους, δὲν μεταφράζεται εὐκόλα. Κατὰ τὴ δική μας μάλιστα γνώμη εἶναι ὁ πιὸ
δυσνόητος (κι' ἀπ' αὐτὸν τὸν Αἰσχύλο), τῶν ἀρχαίων τραγικῶν. Ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε
γιὰ τὸν Εὐριπίδη: Εἰ καὶ μὴ τὰ ἀλλὰ ἐν οἰκονομεί, ἀλλὰ ἐν τραγικώτατος τῶν
ποιητῶν φαίνεται (Ποιητ. 13). Ἐπομένως (κ. καὶ Γ. Κ. Γαργάκια ἀρθρο στὴ Μεγ.
Ἑλλ. Ἐγκυκλοπαίδεια), ὁ ποιητῆς ὁ τραγικώτερος θάνατι κι' ὁ πιὸ ἀνέφικτος
κι' ἀπροσπέλαστος.

Ὁ κ. Κούλης Ἀλέτης, ἐν τέλει, ἄς ἐλπίσουμε ὅτι δὲν θὰ παραμελήσῃ τὶς μετα-
φραστικὲς του δυνατότητες, παρὰ θὰ προσπαθῆσῃ νὰ τὶς τονώσῃ κι' ἀναπτύξῃ.

ΚΩΣΤΑ ΘΡΑΚΙΩΤΗ: «Ἐμεῖς δὲν θὰ βαδίσουμε» (ποιήματα).

Μὲ τὸν κ. Θρακιώτῃ ἀσχοληθήκαμε κι' ἄλλοτε («Ξεκίνημα», τ. 12, σελ. 351), ἐπ'
εὐκαιρία τῆς ἐκδόσεως τότε τοῦ πρώτου του ποιητικοῦ ἔργου «Στὸν ἐλεύθερο δρό-
μο». Ἐσημειώναμε δὲ ὅτι ἡ ποίησὶς του δὲν μᾶς ἰκανοποιεῖσε καὶ τὴ χαρακτηρισί-
μα ἀπλῶς καὶ μόνο ὡς μ π ρ ο σ ο ὑ ρ α. Τὰ ἴδια, δυστυχῶς, εἴμαστε ἀναγασμένοι
καὶ πάλι νὰ ἐπαναλάβουμε, πιὸ ἔντονα ὅμως, διότι τὸ νέο του βιβλίον ὑπολείπεται
κι' αὐτοῦ ἀκόμα τοῦ παλαιοῦ του. Ἀλήθεια! Τὸ «Ἐμεῖς δὲν θὰ βαδίσουμε» πολὺ
ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἐννοια τῆς κ α θ α υ τ ὀ ποιήσεως. Στίχοι κακοί, νοήματα τετριμ-
μένα, ἐκδηλὸς καὶ ἀφελὸς ορροτυπ προπαγανδιστικὸς τόνος καὶ ἀναμίσχμα τῶν
χιλιοσειτωμένων ἀντιμιλιταριστικῶν θεωριῶν.

Μὰ ἡ ποίησὶς κ. Θρακιώτῃ, δὲν εἶναι ὑπολογισμὸς καὶ σκοπιμότης (opportu-
nité). Δὲν εἶναι κύριο ἄρθρο ἐφημερίδος. Ἀντανάξλα, βέβαια, τὰ ρεῦματα τοῦ και-
ροῦ (ὁ ποιητῆς, κατὰ τὸν Παλαμά, λειτουργὸς τοῦ λόγου κατ' ἐξοχὴν π ρ ο τ ε ἰ -
κ ὄ ς), ἀλλὰ δὲν κόπτεται μὲ ὑπερθεματισμούς νὰ τὰ ἐπιβάλῃ. Ἀπλῶς τ' ἀναφέρει.
Ποτὲ συστηματικά. Ἐπειδὴ τότε, κ. Θρακιώτῃ, θὰ συμβῆ ὅ,τι καὶ μὲ τὰ σοβινιστικά
ποιήματα τοῦ Ἀχ. Παράσχου, ποὺ κατὰ τὸν ἀλησμόνητο Ροῖδη «σήμερον φαίνοντα
σὺν σβυρμένεσ ρουκέττεσ». Ὁ Paul Déroulède (1846—1914), περιφημὸς σοβινιστῆς
ποιητῆς, ἔγραψε: «Θὰ ἔρθῃ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία τὰ πατριωτικὰ ποιήματα, ἀκόμα
καὶ τὰ δικὰ μου, δὲν θὰ λένε τίποτε στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων. Θὰ μποῦνε σὸ

ράφι όπως τα παλιά όπλα στα πολεμικά μουσεία». Μήπως αμφιβάλλετε, κ. Θρακιώτη, πως θα γίνει το ίδιο και με τα άριστερά ποιήματα; "Η τάχα θα μάς πητε ότι αυτά είναι μόδα; Μά μπορεί μία μόδα, κατά τον Renan, να είναι ποτέ μόνιμη;

"Εχουμε ακόμα να κάνουμε μία σχολαστική έστω παρατήρηση. Να προσέχη ο κ. Θρακιώτης περισσότερο την ορθογραφία του. Α. γ.: Το ως (=ως) τονίζεται, ενώ το ός (=άν, καθώς) μένει άτονο. Έπίσης ή μετοχή περνώντας, π. γ. (έπειδή τονίζεται το **νο**) θέλει **ω**, ενώ διαβαίνοντας (έπειδή το **νο** δέν τονίζεται), γράφεται με **ο**. "Επειτα για ποιό λόγο γράφει χέργια, βαργιοί, λευτεργιά κ. λ.; Προς τούτους τή κύρια ξένα όνόματα τή παραποιεί και τ' άνορθογράφει. (Μουσολίνι και όχι Μουσουλίνι, Λωζάννη —δυό ν—και όχι Λωζάνη κ. ά.).

"Ο κ. Θρακιώτης, πράγματι, φαίνεται να έχη ταλέντο. Γιατί, συνεπώς, δέν τή εκμεταλλεύεται;

ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΟΓΙΑΤΖΗ: «Στιγμές» (ποιήματα).

Μετά τή μέτρια «Παραπονετικά χαμόγελα» (1932), ο κ. Βογιατζής μάς... τορπιλλίζει και μ' άλλο πιό μέτριο βιβλίό. Τίς «Στιγμές». "Ολιγάριθμα πάλι τραγούδια περιέχονται στη νέα του αυτή ποιητική συλλογή, άτεχνα πάντα και έξαιρετικά επηρεασμένα από τόν Καρωτάζη.

Οί στίχοι του, με τίς συχνές επαναλήψεις εκφράσεων και λέξεων, μάς έφεραν στό νοῦ τήν έξυτην εκείνη για τόν ρητορικό Παράσχο σάτυρα:

"Ηγουν, τούτέστι, δηλαδή, έν άλλοις λόγοις, ήτοι
ή 'Αφροδίτη είσαι σύ, έσ' είσαι ή 'Αφροδίτη.

Και:

"Ήξέρω, δέν τή άγνοῶ, γνωρίζω πάσα Φρόνη
ότι εκείνη είν' ή γραμμή, ότ' ή γραμμή είν' εκείνη.

Για τόν κ. Βογιατζή δέν έχη κανείς τίποτε άλλο, ός κατακλείδα, να σημειώση, παρό ότι πρέπει να εργασθῆ και να μελετήση περισσότερο. "Ας μη βιάζεται. "Από τή ποιήματά του και τόν πρόλόγο του, πρό παντός, φαίνεται τόσο νέος...

ΑΔΡΟΣ ΦΑΝΤΑΖΗΣ

ΘΕΑΤΡΟ

ΓΟΛΔΟΝΗ: «Λοκαντιέρα», 'Εθνικό Θέατρο.

"Η παράσταση τής «Λοκαντιέρας» έδειχνε μία προχειρότητα σαν θερινού δευτερότερου θεάτρου, πού δέν ξέρει τί ν' ανεβάσει και παίρνει ό,τι τύχει. "Ο κ. Αντωνίτης έκανε τή θεατή ν' άπορει τότε και πώς άποφασίσθηκε να πάρει έναν τέτοιο όλο και ο κ. Μαλλιαρός, πού είχε στην "Οπερέτα φήμη για κομπός, άν και φόραγε άνυπόφορα για τήν πολυτέλειά τους ρούχα, έκανε τή θεατή να θυμάται λιμπρέτο, γραμμένο στό γόνατο και όχι τέτοιο θαυμάσιο έργο τή ξεχνούσε κανείς κι' αυτό και τή λεπτότητά του. "Ο κ. Εϋθυμίου διδάχθηκε από τόν κ. Πολίτη να παίξει δήθεν σαν άποσχέδια, σαν παλαιά και γίνηκε καραγκιόζης' ο μακαρίτης ο Κανέλλος, ο κ. Οικονόμου και ο κ. Χρυσοστομίδης δέν θά έπρεπε να είναι πρότυπα για ένα νέο καλό ήθοιοιό' θέλει να τόν μειώσει τόν κ. Εϋθυμίου ή καλλιτεχνική διεύθυνση; Ταίριαζε ο ρόλος (ο έραστής τού έργου) στόν κ. Μαρία; Γλύτωσε ο άριστος κ. Τακοβίδης και θά πρέπει να είναι κανείς ικανοποιημένος από τήν κ. Ανδρεάδη. "Αδικο ήτανε να τής γράφουν συνάδελφοι τών έφημερίδων πώς δέν προσφέρει καλά' ίσα ίσα δέν έχασα έγω τουλάχιστον, ούτε μία φράση' μερικές φορές' μάλιστα θαύματα τήν άνατοχή της, πού τής έδινε τήν ικανότητα ώρισμένες φράσεις και τις λέει σαν Μαρία, άν έννοείται, δέν είναι ιεροσουλία τέτοια φράση. Τό έλαττωμα τής φωνής αυτής κυρίας είναι άλλωτ' φαντάζεται, άσφαλώς, ότι, επειδή είναι ψηλή και 'μοιραία» πιθανόν, τούτο νοιάζει τούς θεατές τής φροντίζει λοιπόν και σφίγγεται, κορδώνεται και γίνεται προσποιημένη' ακόμη θά νόμιζε κανείς ότι θεωρεί τόν έαυτό τής αξιο για μεγαλύτερο θέατρο ή τουλάχιστο, για κοινό από Σαίξπηρ και από Μολιέρους. Πόσο θαυμαστή ήταν Πόρσια και στό Μπόρμαν! "Άλλη μία έλπίδα λυγισμένη. "Ας μάς δώσει δυό-τρεις τέτοιες δημιουργίες!

"Ο κ. Πολίτης φυσικά θά μπορούσε να διακρίνει πώς τή έργο δέν θά παιζότανε καλά' τότε, άφου δέν ύπήρχε τή ένδεχόμενο για μία έπιτυχία τών ήθοιοιών, γιατί άνέβηκε ή «Λοκαντιέρα»; Τί μάς ένδιέφερε; Τό δυστυχισμένο τή έλληνικό κοινό δέν έχη άρα γε τή δικαίωμα να δη κάτι πιό σύγχρονο, να τού τή παιξουν πιό καλά και να τή χαρεί περισσότερο; "Η "Αγγλία, ή Γερμανία, ή Γαλλία, ή "Αμερική δέ βιάζον τίποτα καλό; "Η «Λοκαντιέρα» ήταν γνωστή στην 'Ελλάδα και όσοι δέν τή είχαν δει, σχεδόν τήν ξέρανε' τή πολυπαιγμένα έργα κορυφώνουν, φαίνονται παλιά, άν δέν είναι Σαίξπηρ, Σοφοκλής, "Ηρεν.

"Ο κ. Πολίτης, πρέπει—ΠΡΕΠΕΙ—ν' άφήσει τή διανοητικό φασισμό. Δέν τόν κυνηγεί τή φάσμα τού "Οθέλλου, τού Οιδίποδα, τού πολιοῦ τού Μπόρμαν, όταν μάς δίνει άδιάφορα έργα; Λαμπρός ο Γολδόνη, μά τί μάς νοιάζει; "Εφυγα με βαρεία καρδιά πριν τελειώσει τή έργο. Τί νάκανα; Ποιός καιμός μου, πού άίσθημά μου βρήκε άνάπαυση στη «Λοκαντιέρα»; Μά δέν τή θέλω, δέν τή μπορώ να πιστέψω πώς πρέπει ν' άπογορευθούμε. "Εχουμε τή Λήρ να μάς άναπαύση. Γιατί άλλοιώς από τή "Εθνικό δέν έχουμε να περμένουμε τίποτε άλλο, παρά μία ύπόδειξη για τήν άναγέννηση τής "Επιθεώρησης; σκάλες με σεντέφι, προβολείς, θέαμα. Οί ούράνιες δυνάμεις να τή κάνουν τή τέτοιο θέατρο. Οί αιλίες και τή λοιπά δέν ώφελούν. "Εργα, έργα νέα, σύγχρονα. "Οχι ούδέτερα και άδιάφορα. Στο τέλος και τή "Εθνικό θά χάση τή κοινό του. Αυτό βέβαια έμένα δέ με μέλλει, αλλά δέν είναι σωστό να συμβεί...

ΚΕΛΕΜΙΝ: «"Αν τή μάθει ο άντρας μου», Θέατρον 'Αργυροπούλου.

Τήν άβίαστη καλλιτεχνική χαρά μάς τήν δίνει ο 'Αργυρόπουλος μ' αυτό τή έργο τού Κέλεμιν, πού είναι διαλεχτός βιεννέζος νέος συγγραφέας. Τό έργο είναι τόσο λεπτό, πού θάλεγε κανείς πώς δέν ύπόχει. "Εχει αλήθεια μεγάλη και κλεινεί τήν τραγική χαρά μας, όταν γλυτάνουμε από μία άγάπη πού θά μάς έβλαφτε. "Η γυναίκα, και ο ήθοιοιός είναι ώραιότατα γραμμένοι ή ζουφότητα, ή άσυλλογία, πού έχουν οί θεατοίνοι στός συγγραφέας—παντού τή πάντα—είνιόνίζεται σε μία περίφημη σκηνή, πού διακλαδώνεται σε όλη τήν τρίτη πράξη, με τρόπο μοναδικό καθώς και μία καρμικέρα διορίζει μέσα μας τήν ένθαρρυντική πεποίθηση στη γυναίκα, πού μάς τήν κλονίζει ο πρώτος γυναικείος ρόλος.

"Η κ. 'Αργυροπούλου άξια και σαφής μαζί με όλο τή θίασο. Μά ο ίδιος ο πρωταγωνιστής, ο άσύγχροτος 'Αργυρόπουλος παίξει θαυμάσια. Παρόμοια λεπτότητα, χάρη και συγκρατημένη πίκρα δέν είδε τή θεατρό μας και σε τόσο κομψή έκφραση' πιό μεταξωτό παιζιμό δέν μπορεί να γίνει' ώρισμένες πόνες του ήταν σαν τού πιό ουσιαστικού μοντέρνου ζωγράφου.

Πικρό και αληθινό τή δίδαγμα τού έργου, άριστο τή δούλεμά του—θεός ο 'Αργυρόπουλος. Τί άλλο να θέλει κανείς περισσότερο. "Η πνοή τής μεγάλης τέχνης μάς δρούσιζε και μάς έκαρδιώνε. "Ητανε να τή ζηλέψει κανείς αυτό τή ύποδειγματικό έργο, πού χωρίς ν' άπομακρύνεται από τήν πάθος κοινή φόρμα, σάρκαζε, γελοούσε, θλιβότανε με τήν πιό φώνα άίσθηση. Κάτι, πολύ μάλιστα, από τήν περίφημη βιεννέζικη άνωτερότητα έχη κλειστεί σ' αυτές τίς τρεις πράξεις.

"Ας διαβιβάσει κάτι τέτοια έργα και στό "Εθνικό ο κ. 'Αργυρόπουλος, όσα ο πιό περιορισμένος, αριθμητικά, θίασός του δέν μπορεί να τή παίξει...

ΓΙΑΝ. ΣΙΑΔΕΡΗΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΣΤΟΥΝΤΙΟ: 'Εκθέσεις κ. κ. Τ. 'Ελευθεριάδη, Στ. 'Αξιώτη και Ν. Μπαλογιάννη.

"Ο κ. 'Ελευθεριάδης, για τόν όποιον έγράφημε λίγα λόγια σε προηγούμενο σημείωμα εξ άφορμής τής εκθέσεως τής «Ομάδος Έξηση», εκθέτει στό κομψό σαλονάκι τού «Στούντιο» καμμιά τριανταριά έλατογραφίες. Πρόκειται για μία έγγραφία πρωτότυπη και άρεχτά τολμηρή, πού μ' όλες τίς άδυναμίες τής, άξίζει τήν προσοχή μας.

‘Ο κ. Ήλευθεριάδης είναι νέος και, καθώς άκουσα, αυτοδίδακτος, καλλίτερα «άσπουδαχτος». Όπως έλεγε ο μακαρίτης ο Βέλμος. Έχει κατορθώσει, ωστόσο, να δημιουργήσει μιá τέχνη έντελως προσωπική, να χαράξει ένα δικό του δρόμο. Αδιάφορα για τή μιχρολεπτομέρεια και τήν πιστή απόδοση τών άντικειμένων, αρπάζει τή σιλουέτα τους και τή δίνει έντονα άφου τήν τυλίξει με τήν άγλύ ένός υπερβλητικού μυστικισμού. Έτσι θέματα πεζότατα όπως οί «δύο πέρδικες», τó «πεπόνι» τά «τρία τσαμπιά» κ. ά. ό. γίνονται στήν παλέτα του άλλα, παίρνουν τή μορφή συμβόλων, χωρίς να άβνουν έν τούτοις να είναι τά τσαμπιά, τσαμπιά και οί πέρδικες, πέρδικες.

Στά τοπία είναι έπίσης ιδιότυπος, αλλά μονότονος, έτσι καθώς δίνει σε 2—3 ταμπλώ τήν ίδια άνηφορία πού χάνεται ανάμεσα από τά χαμηλά χωριάτικα σπιτάκια ή τά ίδια δέντρα, όμοια φωτισμένα. Έπειτα στά τοπία γίνεται φανερότερη ή πιο σημαντική άδυναμία όλων τών έργων του κ. Ήλευθεριάδη: ή άδυναμία στήν απόδοση του φωτός και τής έλληνικής άτμοσφαιράς. Έκεί βλέπει καθαρά πώς ο τεχνίτης δέν μπόρεσε να συλλάβει τήν έξαΐσια διαφάνεια τής έλληνικής υπαίθρου—μπορεί και να μή τó θέλησε: αλλά τότε δέν έκανε παρά μιá ξερότερη μιανέρια.

Οί συνθέσεις του ξεχωρίζουν για τó θάρρος τής συλλήψεως και για τήν ώραία τους έπιτέλεση. Η «κόκκινη σύνθεση (άρθ. 12 μās δείχνει πόσο κατέχει ο κ. Ή. τó μυστικό τών χρωματικών αναλογιών, τή λεπτή κ' ευγενική τέχνη τής άρμονίας.

Όταν ο νέος καλλιτέχνης τελειοποίησε με τόν καιρό τó σχέδιό του, όπου συχνά ύστερει, και κατοκτήσει όριστικά τó φως θά παρουσιάσει, χωρίς άλλο, πίνακα έξαιρετικούς, πού θά τόν κατατάξουν στήν πρώτη γραμμή τών έλλήνων έλαιογράφων.

Οί κ. κ. Ν. Μπαλογιάννης και Σ. Άξιώτης πού έκθέτουν στο ύπγειο του Στούντιο είναι δύο συμβαθητικά παιδιά πού κάνουν τά πρώτα τους βήματα. Τά έργα τους μιμίζουν έγχοστήριο του Πολυτεχνείου—πού άκόμη δέν τó έτελείωσαν. Άλλά μέσα σ' αυτά τά προτόλεια υπάχει μιό υπόσχεση μελλοντικών έπιτυχιών. Ο κ. Ν. Μπαλογιάννης βασανίζεται πολύ από τήν άνάζητηση τής πρωτοτυπίας. Έτσι πλάϊ σε κοιμιάτα από τήν παλιά Άθήνα κ' από τίσ διάφορες έξοχές έκθέτες πίνακες τοιμηρούς με θέματα παραμυθένια. Τó «στοιχειωμένο πηγάδι» είναι τó καλλίτερο τής σειράς αυτής: έχει σχέδιο, χρώμα, άτμόσφαιρα. Έχει τή χάρη τής χιμαίρας. Θά 'πρεπε βέβαια να είναι περισσότερο δικό μας, να ξυτνάη μέσα μας τó παραμύθι τó έλληνικό και να ή μη μιμίση γερμανικούς θρύλους, αλλά και τέτοιο πού είναι άξιζει κάθε συμπάθεια.

Συντηρητικότερος ο κ. Άξιώτης περιορίζεται σε θέματα γνωστά, ζωγραφίζει πουλιά και γέρους, θάλασσες και έρημοκλήσια. Προσέχει πολύ—περισσότερο άπ' ότι πρέπει—στή λεπτομέρεια και στήν πιστή απόδοση του άντικειμένου, είναι μέτρι σπατάλης γαλάντης στο χρώμα αλλά ξαίρει καλά να σχεδιάζει, να δίνει τήν άνάλογη προοπτική, να φωτίζει τ' άντικαθρεφτίσματα τών νερών. Όταν έλευθερωθή από τούς κανόνες τής παραδόσεως, έλπίζω πώς θά μπορέσει να μις δώσει ένα άριστο έργο.

Στόν «Παρασό» ο κ. Τ. Κουρούνης έκθέτει μιá σειρά τοπίων του από διάφορα νησιά. Για τήν εργασία του κ. Κ. θά προτιμούσα να μη μιλήσω. Η άψυχη, φωτογραφική τέχνη του δε μου λέει τίποτα. Κι' όμως φαίνεται πώς έκουράσθη φοβερά ο ζωγράφος, γιατί τ' άπειράριθμα σπιτάκια πού γεμίζουν τά ταμπλώ του είναι σχεδίασμα μ' όλες τους τίσ λεπτομέρειες...

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Όσοι παρακολούθησαμε τίσ συμφωνικές και λαϊκές συναυλίες του περασμένου μήνα, διαπιστώσαμε για μιá φορά άκόμα τó γεγονός πώς τó κοινό, τó μεγάλο κοινό, όταν του προσάφεται έκλεκτή και εύκολοχώνευτη μουσική τρέχει με προθυμία να γεμίσει τή σάλα τών «Όλυμπίων» καινά χειροκροτήση αθόρυμα έκτελεστές και έργα. Έτσι ξεηγείται ή συρροή κ' ο ένθουσιασμός του κόσμου στα «Όλύμπια» σ' όλες αυτές τίσ συναυλίες. Και θά λέγαμε, κάτι πού έχει άκουστή πολλές φορές, άν προσθέταμε

πώς πρέπει να παίρνουν αυτά όπ' όβην τους έκείνοι πού καταρτίζουν τά προγράμματα τών συναυλιών, και ιδίως τών λαϊκών, πού προϋποθέτουν κοινό όχι προοδευμένο άκόμα μουσικά...

Τήν πρώτη Κυριακή του Γενάρη, ή χορωδία υπό τήν διεύθυνση του κ. Οίκομοιδή, έδωσε διάφορα άσπασματα από Γερμανικές και Ιταλικές όπερες. Κατ' άρχή δε βρισκόω έπιτυχημένη τήν ιδέα να δίνονται σε συναυλίες έργα θεάτρου πού προϋποθέτουν κίνηση και σκηνικό διάκοσμο. Όστόσο, ο κ. Οίκομοιδης κ' ή χορωδία προσάφησαν ν' αναληρώσουν τήν έλλειψη αυτή, με μιá έπιτυχή και άρκετά μουσική απόδοση, ιδίως άπ' τó γυναικείο τμήμα τής χορωδίας, γιατί τó άνδρικό ύστερει άκόμα σε όμοιογένεια και μουσικότητα. Τό τελευταίο έγινε ιδιαίτερα αισθητό στο χορό τών φυλακισμένων από τó Fidelio του Μπετόβεν. Αντίθετα, ίκανοποιητική ήταν ή απόδοση τών άρχιτραγουδιστών του Βάγνερ, πού τραγουδήθηκε από τó μικτό χορό με κέφι και ουσία. Τό δεύτερο μέρος, άσπασματα από Ιταλικές όπερες, Μεριστορελή, Καβαλερία Ρουστικάνα και Άίντα, άκούστηκε ευχάριστα χωρίς στήν ώραία έκτέλεση. Στήν ίδια συναυλία ο Γερμανός βαθύφωνος Βάτοκε τραγούδησε δύο άριες του Χαίντελ, τόν μονόλογο του Σάξ από τούς άρχιτραγουδιστές και τή σερενάτα του Μεριστόφελε. Η φωνή του χωρίς να είναι ούτε μεγάλη σε έκταση, ούτε δυνατή, πολλές φορές μάλιστα ή άρχήτερα τόν έσκέπαζε, είναι όμως συμπληθητική και θεμιτή, ιδιαίτερα στο χαμηλό zeggstre.

Έξαιρετική ή έπιτυχία τής 5ης συμφωνικής. Στο πρόγραμμα ή 1η και 7η συμφωνία και τó κοντσέρτο σε μι μπεμόλ του Μπετόβεν. Η 1η συμφωνία, έργο τής πρώτης περιόδου του Δασάλου, έπηφρασμένο άκόμα από τόν Χαύντν και Μότσαρτ, είναι γραμμένη σ' έποχή, άς πούμε ευτυχισμένη άκόμα για τόν Μπετόβεν. Κι' αυτό διαφαίνεται σ' όλο τó έργο, γεμάτο ζωή και παιδική χαρά' χαρούμενα ναιάτα πού ξεκινούν για ένα θριαμβικό μέλλον. Η άρχήτερα τήν άτέδωσε με τήν άπαιτούμενη έλαφρότητα και κίνηση. Τό τρίτο μέρος, τó μενουέτο παίχτηκε πιο γοργό, πού είναι και τó σσσιότερο, γιατί έτσι αποδίδεται καλλίτερα ο χαρακτήρας του, μάλλον σέξοτσου. Η 7η συμφωνία, γραμμένη σε καιρό πού ή δυστυχία και ή μιζέρια χτυπούσαν άλλεπάλληλα τήν πόρτα του μουσικού. Φτώχειες, έφορτικές άπογοητεύσεις, και τó χειρότερο ή άσχη του, τó μεγαλύτερο δυστύχημα για έναν μουσικό, τόν άφινει όριστικά. Κι' όμως μέσα άπ' αυτά τά χτυπήματα τής μοίρας, πού θ' άρχουσε έστο ένα μόνο να γονατίσει όποιοδήποτε άλλο θνητό, ξεπερνάει ένα άθάνατο ποίημα, πού δίκαα ο Βάγνερ χαρακτηρίζει ως άποθέωση του χορού. Κι' ή συμφωνία αυτή αποδόθηκε τέλεια από τήν άρχήτερα, πού πληρώθηκε με δίκαα χειροκροτήματα. Τό κοντσέρτο σε μι μπεμόλ, τελευταίο και άνώτερο από τ' άλλα τέσσερα πού γραφθηκαν για πιάνο, έχω τή γνώμη πώς δέν αποδόθηκε με τή συγκίνηση πού χρειαζόταν, από τόν κ. Φαραντίτο, ιδίως τó β' μέρος του. Τό παίξιμό του καθ' όλα άριστο και άψογο από τεχνική άποψη, όπως πάντα.

Η 5η λαϊκή μπορεί να όνομαστή «συναυλία τών πρώτων έκτελέσεων». Από πέντε κομμάτια, τρία πού άκούγονται για πρώτη φορά! Κι' άσφαλώς ή συνιστάμενη τής περιέργειας του κόσμου πού γέμισε τά «Όλύμπια» θάταν ή Τοκκάτα του Ρεσπίγκι με τόν κ. Μητρόπουλο στο πιάνο και τήν άρχήτερα. Ο Ρεσπίγκι, σύγχρονος Ιταλός συνθέτης, έχει πιά παχόκομα έπιβληθή. Τό γραμμένο του συντηρητικό, όχι πάντα πρωτότυπο, διατρηει τή μελωδική γραμμή. Αυτό διαπιστώνεται και στήν Τοκκάτα του. Όρχήστρα ιδιότυπη, πού κατορθώνει να δημιουργή τήν άτμόσφαιρα του 16 και 17 αιώνα, έποχή πού άνθισε τó είδος αυτό με τούς Φρεσκοπαλάντι, Μερσίλο κ. ά., χωρίς όμως και πρωτοτυπία στο θέματα. Ο κ. Μητρόπουλος πού διεύθυνε τó έργο αυτό, κρατώντας και τó μέρος του πιάνου, έσημείωσε έξαιρετική έπιτυχία και καταχειροκροτήθηκε. Ο νεαρός μαθητής του Ρεσπίγκι Ι. Σαλβιόντσι, άν κρίνουμε από τή σύντομη είσαγωγή σε Ντό δισκι έλασσον, πού άκούσαμε, είναι μουσικός πού του άνοιγεται λαμπρό μέλλον, γιατί και έμπνευση δέν του λείπει και τó metiér του κατέχει. Τό ίδιο μπορεί να ειπωθή και για τόν Έλληνα συνάδελφό του Ν. Σκαλκώτα, με τή μικρή παρατήρηση πώς θά θέλαμε μεγαλύτερη άνάπτυξη στα θέματα τών 4 έλληνικών χορών, πού τόσο λαμπρά ένορχήστρωσε. Η συναυλία άρχισε με τή γαμάτη δροσιά και χάρη συμφωνία σε μι μπεμόλ του Μότσαρτ, πού ή έκτέλεσή της

θάτιν άφωγη άν δέν τά θαλάσσιον τά φραγκόττα στό τελευταίο μέρος, και τέλειον με τήν είσαγωγή του Ριέντσι του Βάγνερ.

Άν δέν ήταν κι' ή ώραία έμνημία από τον Πολωνό πιανίστα κ. Φρήμαν του κοντσέρτου Νο 2 του Ραχμανίνωφ, τό πρώτο μέρος τής 6ης συμφωνικής θά περνούσε σχεδόν άπαρατήρητο· γιατί ούτε ή Βαγνερική είσαγωγή τής «Γηβεντολίν» του Σαρπριέ, ούτε τό κοινότυπο κοντσέρτο του Ραχμανίνωφ μπορούμε νά πούμε πός τράβηξαν τό ενδιαφέρον του κοινού. Στο δεύτερο μέρος παίχτηκαν γιά πρώτη φορά οι συμφωνικές σπουδές γιά φλάουτο, όμποε, κλαρίνο, άρπα και όρχηστρα έγχορδων του κ. Πετρίδη· Είναι 6 σύντομα κομμάτια με πηγυρία έμπνευση, και έπιτυχείς άρμονικούς και όρχηστρικούς συνδυασμούς, γραμμένα άπάνω σ' ένα θέμα, πού εκδέεται στό πρελούδιο, τό όμποε με τήν άρπα. Το θέμα αυτό συναντάται ρυθμικά και μελωδικά παραλλαγμένο και σιά λοπά μέρη. Έτσι θά μπορούσαν νά στάθουν σάν παραλλαγές άπάνω σ' ένα θέμα, άν ό τεχνικός κι' αισθητικός χαρακτήρας τους δέν έγινε τήν εντύπωση σπουδών. Άπό τά 6 κομμάτια, ή προτίμησή μας γόνει στό μενουέτο, κοράλ και σκέρτζο. Ο κ. Μητρόπουλος τά διεύθυνε με τή συνθησιμένη του στοργή. Η συμφωνική φαντασία του Στράους «άπό τήν Ιταλία» είναι από τά πρώτα όρχηστρικά έργα του, έμπνευσμένη από τις φυσικές όμορφές τής Ιταλίας. Άνήκει έπομένως στην πραγματική μουσική. Και τά 4 μέρη της (στην Καμπανία, σιά έρείτια τής Ρώμης, στις άκτές του Σορρέντο, λαϊκή ζωή τής Νεάπολης) πού τό μόνο τους ίσως μειονέκτημα είναι πός λίγο παρατραβούν, με τά άρμονικά τους εφθήματα και τήν μεσαυτική τους ένορχήστρωση, καθρεφτίζουν τόσο ώραία τις όμορφές τής Ιταλίας. Είναι κοίμα πού ένα τόσο ενδιαφέρον και μεγάλο έργο (διάρκεια 45'), δέν πήρε καλή θέση στό πρόγραμμα, κι' έτσι τό κοινό κουρασμένο πιά, ίσως νά μή τό πρόσεξε ότως θάπρεπε...

Και τελειώνοντας μία μικρή σύσταση: δέν θά μπορούσαν τά προγράμματα νά γράφονται σέ καλύτερη γλώσσα, και νά μη περιορίζονται, όπως τις περισσότερες φορές, σέ βιογραφικές σημειώσεις, χωρίς άλλη άναλυση των έργων; Γιατί έτσι πού κυκλοφορούν καταντίνει νά πιστεύουμε πός πληρόνουμε 5 δραχμές τό θαυμάσιο έξέφωλλο και τίποτα άλλο...

ΘΕΟΔ. Α. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Τό «Ξεκίνημα» βρίσκεται στην ευχάριστη θέση ν' αναγγείλη σήμερα τά άποτελέσματα του δεύτερου φιλολογικού διαγωνισμού του.

Όσοι τό παρηκολούθησαν άπ' τήν άρχή τής εκδόσεώς του, όσοι διάβασαν τις ύποσχέσεις πούδινε στό πρώτο φύλλο του, και τό περιέβαλλαν με τή συμπάθειά τους στην εξέλιξή του, θ' άντελήφτηκαν ότι δέν ξεφύγε καθόλου άπ' τή γραμμή πού χάραξε: ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ.

Νέοι και μετς, χωρίς καμιάν ιδιαίτερη, άτομική φιλοδοξία, οριτήκαμε στό στίβο μαζί μ' αυτούς, σ' έναν ώραίο κι' εύγενικό άγώνα πιστεύοντας στη νίκη. Είναι αλήθεια ότι πολλές φορές κουραστήκαμε· κι' άλλες άπογοητευτήκαμε βλέποντας τήν άδιαφορία και τήν αντίδραση ώρισμένων ανθρώπων. Όστόσο όμως, κάθε φορά πού μέσα στη συνεργασία των νέων πούφτανε στά γραφεία μας, ξεχωρίζαμε κανένα καινούργιο ταλέντο, ξεγνούσαμε και τή λύτη και τήν πιναρία μας και σκεφτόμαστε πάλι τον άγώνα μας. Ήταν γιά μας κάτι σάν ανανέωση. Κάτι πού μας πλημμυρούσε με καινούργια δύναμη. Έτσι αποφασίσαμε και τήν προκήρυξη του δεύτερου φιλολογικού διαγωνισμού μας.

Κρίνουμε περιττό ν' αναφέρουμε εδώ τήν ξεαιρετική έπιτυχία πού σημείωσε, άφού οι είσηγητικές εκθέσεις, πού θά δημοσιευθούν στό έπόμενο τεύχος, θά άναλύουν ένα πός ένα τά έργα κείνα πού βραβεύτηκαν.

Έκείνο μόνο τό όποιο έχουμε νά τονίσουμε, είναι ότι ΟΙ ΝΕΟΙ ΓΡΑΦΟΥΝ. Τήν έγνασία τους, εκείνη τουλάχιστον πού υπεβλήθηκε στό διαγωνισμό, θά τήν

ύπέγραφε άδίσταχτα κάθε δόκιμος λογοτέχνης, άν και πολλούς άπ' αυτούς δέν μπορούμε νά τους συγκρίνουμε μαζί τους.

Τ' άποτελέσματα έχουν ως εξής:

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ.

Η κριτική έπιτροπή των πεζών άπένευσε τό Α' Βραβείο του διαγωνισμού μαζί με τό 500δραχμον, στό διήγημα του κ. Γιάννη Γ. Σφακιανάκη «Έξωση στους πεθαμένους». Τόν Α' έπαινο άπένευσε στό διήγημα «Έρημος» του κ. Π. Κλωνάρη. Άκόμη κάνει εύφημον μνεϊαν και γιά τά διηγήματα: «Υστερα από πολλά χρόνια» τής κ. Α. Διαμάντογλου, «Με τή βροχή», τής Διδος Μύρορας Άλόρης, «Μεγάλη άπόφαση» του κ. Γ. Σαράντη και «Δουλίτσα», του κ. Φ. Αελοούδη.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ:

Η κριτική Έπιτροπή του διαγωνισμού στίχων άπένευσε τά βραβεία ως εξής: Τό Αο Βραβείο μαζί με τό 500δραχμον στό ποίημα του κ. Μιχ. Κουρουύλη «Ν' αναρωτιέσαι». Τό Βο Βραβείο στό ποίημα τής κ. Καλλιόπης Λιακιάκου, «Τράβα τον ίσχο σου...». Τόν Λον έπαινο άπένευσε στό ποίημα τής δ. Καλλιόπης Μουζέλη «Άρμονία στό δειλί» και τόν Β' έπαινο στό ποίημα του κ. Μηνά Δημάκη «Όταν περάση ή νιότη μου».

Επίσης κάνει εύφημον μνεϊαν γιά τά ποιήματα των: Λέλας Καβρού Στάθη Ζαρκιά, Ξ. Λυσιώτη, Άγγελου Καφέτα και Μύρορας Άλόρης. Ο κ. Κλ. Μιμίκοσ άπέσυρε τά τραγούδια του, πριν νά κριθουν από τήν Έπιτροπή.

ΜΑΡΚΟΣ ΣΙΓΑΛΑΣ

Τή νύχτα τής 27 του Γενάρη, κάτω άπ' τή φιλόξενη στέγη του Έκπαιδευτικού «Μαρκή», πέθανε ό Μάρκος Σιγάλας, ό πρώτος καθηγητής τής απαγγελίας, ό άνθρωπος πού πρόσέφερε τις πολύτιμες δυνάμεις του γιά τή δημιουργία του νεοελληνικού θεάτρου.

Ο θάνατός του ήρθε νά τον άπλλάξη από μία μαρτυρική ζωή. Δημονημένος άπ' όλους, ό Μάρκος Σιγάλας είχε στερηθή κάθε οικονομικής ενίσχυσης και ή περιουλόγη του στό εκπαιδευτικό «Μαρκή» όπου και πέρασε τις στεγρές του μέρες, είναι ό άδιάφευτος μάρτυρας τής κατάντιας μας. Κανένα από τά φιλανθρωπικά ιδρύματα τής πρωτεύουσας δέν τον έδέχτηκε και κανένας από τους μεγαλόδημους «ιδεαλιστές» δέν ενδιαφέρθηκε γι' αυτόν. Έτσι στη σειρά των πνευματικών ανθρώπων πού πεθαίνουν στις σοφίτες και στους δρόμους, προστέθηκε ένας ακόμη, πός δόξαν του...πολιτισμού μας και των παντός είδους διανοουμένων μας.

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΤΩΝ ΣΑΛΟΝΙΩΝ

Τό γεγονός, αυτό και μόνο, ότι δέν βρέθηκε μία μικρή γωνίτσα γιά νά στεγάση τό Μάρκο Σιγάλα πού είχε ανάγκη ιατρικής περιθάλψως, αλλά και παρηγόριας στις τελευταίες του στιγμές, άποδεικνύει και κάτι άλλο: Ότι κάτω από τή μάσκα τής φιλανθρωπίας, ύλάχουν μόνον σοκοί επιδεικτικοί και άνθρωποι χωρίς κανένα βαθύπο αίσθημα...

Γι' αυτούς πού ύποφέρουν, σ' οποιαδήποτε τάξη κι' άν άνήκουν, δέν ύλάχει καμιά μέριμνα. Υπάρχουν όμορφες και έπιμελέστατα παφουλαρισμένες κυρίες, κομφοι και πρόθυμοι κίριοι, πού ένώ τόχουν καμάρη με τό νά φαίνεται ότι συμπονούν, κλείνουν τά μάτια μόλις αντικύσουν τή δυστυχία, περνούν άδιάφοροι, συνεχίζοντας τό δρόμο τους στην όργιαστική τους ζωή. Καί, δυστυχώς, άπ' αυτούς δέν λείπουν και οι διανοούμενοι...

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Οι περισσότεροι, άν όχι όλοι σχεδόν οι παλαιοι και νέοι λογοτέχνες μας—αυτό

ΞΕΚΙΝΗΜΑ

είναι το χειρότερο—βρίσκονται στη δημοσιογραφία.

Αντί να καλλιεργούν το ταλέντο τους, αντί να διαθέτουν τις πνευματικές τους δυνάμεις για τη δημοσιογραφική τους άνοδο και την εξέλιξη της νεοελληνικής λογοτεχνίας, βρίσκονται κλεισμένοι στα δημοσιογραφικά γραφεία γράφοντας έπιφυλλίδες, χλιαρά ρομάντσα ή και πορνογραφήματα για να ζήσουν!

Αγωνίζονται κάτω απ' τις σκληρότερες συνθήκες κι' η ψυχή τους πλημμυρίζει από τη μεγαλύτερη πικρία.

Ωστόσο, υπάρχουν και μερικοί διανοούμενοι της μεγάλης ιδέας, που μιλούν με περιφρόνηση για τους πρώτους—τους αληθινούς μάστερς—από το βάθος των εκατομμυρίων τους ή των πλουσιοπάροχων θέσεών τους κι' υπάρχουν άλλοι που αδιαφορούν ολότελα μπροστά σ' αυτό το θέαμα.

Δεν υπάρχει λοιπόν κανένας ικανός μέσα σ' αυτόν τον κύκλο που να σκεφτεί θετικότερα και μαζί κι' άλλους να σκεφτούν τί μπορεί να γίνει; Οι οδοκαθαριστάι έχουν κι' αυτοί το σωματείο τους, το ταμείο συντάξεός τους και πολλά ακόμα άλλα ευεργετήματα!...

ΔΥΟ ΑΡΘΡΑ

Σάν ένα παρήγορο σημείο και σάν μιιά τολμηρή εκκίνηση, φάνηκαν απ' τις στήλες της εφημερίδος «Πρωί» δύο άρθρα του κ. Στρατή Μυριβίλη για τη θέση των διανοουμένων και για τις σχέσεις εφημερίδων και τέχνης.

Είναι η πρώτη εκδήλωση κάποιου γενικότερου ενδιαφέροντος των λογοτεχνών μας για την τάξη τους.

Οι περισσότεροι απ' αυτούς, εξακολουθούν ακόμα να πιστεύουν ότι η άποσολή ενός λογοτέχνη δεν έχει τίποτε αξιολογώτερο από μιιά επίδειξη, από μιιά συζήτηση σ' ένα φιλολογικό σαλόνι ή σε μιιά συντροφιά, τη στιγμή που γύρω μας συντελούνται τεράστιες κοινωνικές ζυμώσεις και που ακόμα ή θέση τους ή επαγγελματική δέχεται τον αντίκτυπο όλων αυτών των ζυμώσεων.

Ωστόσο ή άρχή έγινε. Άς την χαιρέτισουμε λοιπόν, πιστεύοντας ότι θά βρεθούν κι' άλλοι για να την συνεχίσουν και να φροντίσουν για τη βελτίωση της θέσεως και της τάξεως των.

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Είναι γνωστό πόσο ό ένας σέβεται την πνευματική ιδιοκτησία του άλλου στην χαριτωμένη τούτη χώρα. Κι' είναι άκομη πιο γνωστό πώς βγαίνουν τα διδακτικά βιβλία από τους εκδότες και από τους συγγραφείς τους: Παίρνουν από δω, παίρνουν από κει τις περισσότερες μάλιστα φορές χωρίς να ρωτήσουν κανένα, και παρουσιάζουν με τ' όνομά τους την εργασία των άλλων, με τη δικαιολογία ότι το βιβλίο είναι διδακτικό, αφού άλλως τε τό έπιτρέπει και ό Νόμος, μετά την πάροδο της δικαστίας απ' την ημέρα που δημοσιεύτηκε ή εργασία του κάθε λογοτέχνη. Και τό κακό προχωρούσε.

Τελευταία όμως, μιιά ομάδα λογοτεχνών στην όποία πρωτοστατεί ό κ. Βλαχογιάννης, συνέταξε άναφορά για τόν Πρόεδρο της Κυβερνήσεως και ζητεί την κατάργηση του άχαρακτηρίστου αυτού Νόμου.

Έλπίζουμε ότι οι άπόψεις αυτές των λογοτεχνών μας θά εισακουστούν και γιατί είναι δικαίες αλλά και γιατί πρέπει να κατοχυρωθούν μιιά για πάντα τα επαγγελματικά τους συμφέροντα.

ΑΝΤΙΑΨΕΙΣ

Ό κ. Κ. Ο. του «Εθνους», άπαντώντας στον θεατρικό κριτικό πρωϊνής εφημερίδος, γράφει στο σημείωμά του τούτο τό περίφημο μιά και ιστορικό μαζί:

«Ψάν ή κριτική να μη είναι εις τελευταίαν άνάλυσιν ζήτημα προσωπικής έντυπώσεως.

Στόν παράξενο τούτο τόπο, με τούς λογής ανθρώπους των γραμμάτων και των διανοουμένων του, τούς χριτικούς και «επικριτικούς» του, δεν πρέπει να μιάς παραξενεύη ό,τι κι' άναζούμε.

Αφού όμως ή κριτική, κατά τόν κ. Κ. Ο, είναι προσωπική έντύπωση, κι' αφού ό προσορισμός της είναι αυτός, δε θάταν καλύτερα ό κ. Ο. να κρατούσε την «Έντυπώσή του» για τόν έυτυβήλη του και να μη στενοχωρηται άν ή γνώμη ενός τρίτου είναι διαφορετική απ' τη δική του, αφού και γι' αυτόν θάναϊ «προσωπική έντύπωση»;

Φ. Σκριπταν. Δυστυχώς αυτό τό κάτι που μιάς στείλατε για να γίνεται «έκτός του άναγνώστη και συνεργάτης μας», δεν είναι καθόλου καλό. Διαβάστε πολύ πριν ξαναγράψετε. Δ. Άλεξίου. Θυσιάσετε τό νόημα για να ριμάτετε τούς σίχους σας κι' έτσι τα τραγούδια σας δεν λένε τίποτα. Γράφτε πιο άπλά και πιο παντός προσέχετε την έννοια. Έδρ. Ζαφειροπούλου—Π. Άντζολίνου. Ό μεταφραστικός διαγωνισμός έματαιώθη, γιατί παρετηρήθηκε άπροθυμία στη συμμετοχή. Σ. Ζαρκιάν. Θά δημοσιεύθη άόργητα. Τόμο ταχυδρομήσαμε. Η. Μυριβίλη. Η συνεργασία σας παρεδώθη στην έπιτροπή του διαγωνισμού. Α. Άντανίου. Εύχαριστούμε. Ό ποιητής κ. Δάφνης είναι τηματάρχης της Έθν. Βιβλιοθήκης και μπορείτε να τού γράψετε εκεί. Άπό τη συνεργασία σας ξεχωρίσαμε τό πεσό σας «Ένας άνθρωπος». Για να γίνει όμως άγτιο πρέπει να τό δουλέψετε ακόμα πολύ. Περισσότερο απ' όλα τό χαλίει τό τέλος του που είναι και άπίθανο. Δώστε ζωντάνια στα θέματά σας. Κ. Πετρόπουλον. Εύχαριστούμε. Ν. Σ. Τό παραδώσαμε στην έπιτροπή του διαγωνισμού. Β. Α. Σ. Τό ίδιο κάνανε και για τα τραγούδια σας Δ. Μπεροκέτην. Καλό. Όχι όμως και κατάλληλο για τό «Ξεκίνημα». Κ. Διακ. Λάβανε. Εύχαριστούμε. Φ. Λάζαρην. Τα τραγούδια σας διαπνέονται από ένα βαθύ αίσθημα, ύστερούν όμως στην τεχνική του σίχου. Προσέχετε περισσότερο σ' αυτό τό σημείο. Β. Λέγγεη. Σάς εύχαριστούμε. Τό τελευταίο τραγούδι σας όχι τόσο καλό όσο τα προηγούμενα. Α. Περγάριου. Σάς άταντήσαμε. Δ. Γ. Β. Άπό τό επόμενο φύλλο όσα τραγούδια και πεζά έγκρίνουμε θά τα βάζουμε χωρίς καμιά διάκριση στην τακτική συνεργασία του περιοδικού. Καταλαβαίνετε όμως και σεις ότι θά αναγκαστούμε να τα κρίνουμε αυστηρότερα. Η σελίδα συνεργασίας θά διατηρηθή για τούς δόλοτελα άγνωστους νέους. Τ. Β. Θεογιάννην. Διαβάζοντας τό γράμμα σας μείναμε με την έντύπωση ότι μιάς στέλνετε καλή συνεργασία. Γελαστήκαμε όμως. Τα τραγούδια σας δεν έχουν τίποτα τό έξαιρετικό. Είναι πολύ κοινά και, τό χειρότερο, τα γεμίζετε υποκοριστικά για να φτιάξετε ρίμες. Δεν νομίζετε ότι ένας άνθρωπος της ηλικίας σας πρέπει νάχη περισσότερες απαιτήσεις από τόν έυαυτό του; Δ. Μπλιάφαν. Εύχαριστούμε. Δεν δείχντε καμιά βελτίωση. Οι «Τσιγγάνοι» κάτι θέλουν να πούν, ωστόσο όμως δεν τό κατορθώνουν. Ο. Χαπίσην. Κατώτερο απ' τό προηγούμενο. Μη βιαζόσαστε. Ν. Μπελιδαν. Μιάς γράφτε: «Είμαι ένας από τούς τακτικούς και πιο φανταστικούς άναγνώστες σας». Και στέλνετε τό γράμμα σας σ' έπιθυνη άπόσπαρτη. Όμολογούμε ότι δεν μπορούμε να καταλάβουμε πώς συμβιβάζονται αυτά τα δυο πράγματα. Νέον της Χαλκίδος. Καλά και άγια όσα μιάς γράφατε. Τις άντιλήψεις μας όμως χωρίζει ή έξής διαφορά: Δεν μπορεί κανείς να όχρυνώνεται πίσω από τη λέξη «νέος» και να μιάς βομβαρδίζει με τα παραληρήματά του, υπό τύπον βιβλίου. Να ύποστηρικθή ένας νέος ποιητής συναισθηση του έαυτού, ναι. Όχι όμως και άνθρωποι που, είτε γιατί έτυχε να λέγονται είτε και γιατί είναι νέοι, έχουν ξεχάσει τί σημαίνει ή λέξη «ντροπή». Γ. Σαρ. Προσέχετε άλλη φορά να μη γράφατε πάνω στα περιθώρια των εφημερίδων. Διαβάστε τ' άποτελέσματα. Μ. Π. Και στα δυο. Άν θελήσετε να προσέξετε περισσότερο και ν' άφίσετε τη βιασύνη που σας έχει κυριεύσει για να δήτε δημοσιευμένη την εργασία σας, θά μπορούσατε να γράφατε καλύτερα. Αυπόμστε ποτέ ό χώρος δεν μιάς έπιτρέπει να μεταφέρουμε έδω άποσπάσματα απ' τα πεζά σας για να βλέπατε πού ύστερούν. Τα ίδια έχουμε να σας πούμε και για τό καινούργιο. Χ. Σπυρόπουλον. Άφού «καταταχτήκατε τό 1932 λογοτέχνης» και τώρα έχουμε 1934 έχετε δυο χρόνια περίπου που ύπηρετείτε. Έπειδή δε δεν ένδιαφέρεται κανείς για να σας δώση τό ύπολητήριο, καλά θά κάνετε να λιποτακτήσετε... Τί άλλο να σας πούμε; Ν. Πατσιαντά, Μ. Δημ., Γ. Άνδριοπούλου, Δ. Καπόλαν, Χ. Εύθυμίου, Γ. Άνδρέοπουλον, Χρ. Τσακίρη, Δ. Νικολαΐδου, Π. Τζαβάραν, Ίουστίναν. Λάβανε συνδρομές σας. Εύχαριστούμε.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

- Γ. ΒΟΓΙΑΤΖΗ : «Στιγμές» (ποίηματα).
- ΝΑΝΑΣ ΠΡΙΝΑΡΗ : «Σχίτσα» (διηγήματα).
- Κ. ΠΟΛΙΤΗ : «Εκάτη».
- Δ. ΣΤΑΝΖΗ : «Lucifero».

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ : Μηνιαίο λογοτεχνικό περιοδικό.
- ΝΕΑ ΖΩΗ : Μηνιαίο λογοτεχνικό περιοδικό.
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ και ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ: Δεκαπενθήμερο βιβλιογραφικό δελτίο.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΜΕΤΟΧΙΚΑ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1933) ΔΡ. 8.607.000.000

Κεντρικὸν Κατάστημα : Ἐν Ἀθήναις

Ἵποκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα : εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα

Ἵποκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα ἐν Αἰγύπτῳ, :
Κάϊρον, Ἀλεξάνδρεια, Ζαγαζίκ.

Ἀνταποκριταί, εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας ὄρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμία καὶ ταμιευτηρίου) εἰς δραχμὰς καὶ ξένα νομίσματα, μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

HELLENIC BANK TRUST COMPANY NEW YORK: 51, MAIDEN LANE

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ὀλοσχερῶς καταβεβλημένα \$ 1.500.000